

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ШУМАРСТВА

Шуме Републике Српске

а.д. СОКОЛАЦ

**ШГ “Бирач” Власеница
Шумска управа «Зворник»**

**ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ПРОИЗВОДНО
ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА
ЗА ПЕРИОД 01.01.2020-31.12.2020**

Власеница, март 2021

САДРЖАЈ:

Увод

1. ШУМСКОУЗГОЈНИ РАДОВИ
2. ЗАШТИТА ШУМА И ШУМСКОГ ЗЕМЉИШТА

- 2.1. Шумске штете
- 2.2. Шумски пожари
- 2.3. Заштита шума од поткорњака
- 2.4. Заштита од губара
- 2.5. Заштита шума од елементарних непогода
- 2.6. Заштита шума од стоке и дивљачи

3. ИСКОРИШЋАВАЊЕ ШУМА

- 3.1. Производња и реализација шумских дрвних сортимената
 - 3.1.1. Сјеча и израда шумских дрвних сортимената
 - 3.1.2. Извоз шумских дрвних сортимената
 - 3.1.3. Отпрема Шумских дрвних сортимената
- 3.2. Сортиментна реализација шумских дрвних сортимената
 - Продаја

4. СТАЊЕ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНЕ ПРОИЗВОДЊЕ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА

5. УРЕЂИВАЊЕ ШУМА
6. ЦЕРТИФИКАЦИЈА ШУМА
7. РАДНА СНАГА
8. ИНВЕСТИЦИОНА УЛАГАЊА
9. ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА

- 9.1. Биланс успјеха
 - 9.1.1. Приходи
 - 9.1.1.1. Пословни приходи
 - 9.1.1.2. Финансијски приходи
 - 9.1.1.3. Остали приходи
 - 9.1.2. Расходи
 - 9.1.2.1. Пословни расходи
 - 9.1.2.2. Финансијски расходи
 - 9.1.2.3. Остали расходи

9.2. Биланс стања

ЗАКЉУЧЦИ

УВОД

Одлуком Владе Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" бр. 101/05, 10/07, 107/12 и 23/16), формирано је "Власеничко" шумскопривредно подручје. Дио послова газдовања шумама и шумским земљиштем, корисник шума и шумског земљишта у својини Републике, ЈПШ Шуме Републике Српске а.д. Соколац, обавља на основу посебног уговора који закључује са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде, уз претходну сагласност Владе Републике Српске.

Коришћење шума и шумског земљишта, уз обавезу одржавања, на простору "Власеничког" шумскопривредног подручја врши Шумско газдинство "Бирач" са сједиштем у Власеници.

01.01.2016. године, из Власеничког шумскопривредног подручја издвојено је и формирано садашње Милићко шумскопривредно подручје (Одлука о Измјенама и допунама Одлуке о формирању шумскопривредних подручја у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске", број 23/16).

Шумско газдинство «Бирач» организацијски се састоји од шумских управа које обухватају подручја општина и то:

1. Шумска управа «Власеница» која газдује шумама општине Власеница
укупне површине 10.061 ha
2. Шумска управа «Шековићи» која газдује шумама општине Шековићи
укупне површине 12.125 ha
3. Шумска управа «Зворник» која газдује шумама општина Зворник и
Осмаци укупне површине 7.708 ha

Производно-финансијски план за 2020. годину је, у складу са Статутом Јавног предузећа шумарства "Шуме Републике Српске" а.д. Соколац, усвојила Влада РС (у функцији скупштине Предузећа) 23.05.2020. године, а на приједлог Надзорног одбора Предузећа. Урађен је на основу "Смјерница", односно заједничких елемената за израду Производно-финансијског плана, заснованим на законским прописима, одредбама шумскопривредне основе, годишњим планом газдовања и пројектима за извођење.

Шума је сложена биљна заједница или биогеоценоза (екосистем) шумског дрвећа које утиче једно на друго, као и на средину у којој се налазе. Основни дијелови шуме као екосистема су земљиште, ваздух, шумска животна заједница и геолошка подлога. Шуме су најважнији копнени екосистеми. У њима, поред дрвећа живи много других врста биљака, животиња, гљива и микроорганизама. Сложеност шума се огледа у њиховој израженој спратовности и разноврсној међусобној повезаности свих чланова животне заједнице. Значај шума, богатство и различитост врста које су у њима садржане најбоље одсликава податак да оне садрже преко 50% свјетског биодиверзитета. При томе није мањи ни допринос шума у хетерогености предјела, формирању земљишта, контроли поплава, ерозије земљишта, задржавању и пречишћавању вода, производњи кисеоника, и сл. По обиму и улози у животној средини, шуме имају велики значај. Оне су фактор стабилности климатских елемената и појава, те представљају стабилизатор климе са великим утицајем на цијелу сферу и стабилност свих екосистема. Шуме су главни регулатор односа кисеоника и угљен-диоксида у ваздуху и учествују у пречишћавању загађеног ваздуха. Заштитна функција шума огледа се и кроз спречавање ерозије, клизишта и забаривања земљишта, а нарочито у спречавању еолске ерозије. Шума је станиште бројним врстама биљака и животиња чији опстанак и развој у значајној мјери зависе од очувања шуме. Шуме са својом производном, заштитном и рекреативном функцијом, представљају незамјењив природни ресурс. То су и бројним факторима угрожени екосистеми који су од изузетног значаја за очување биљног и животињског свијета и укупно стање животне средине. Свјетски дан шума (21. март) установљен је како би се нагласила неопходност мудрог управљања шумама и њиховог одрживог коришћења, управо због њихове вишеструке значајне улоге за човјека, и за опстанак Планете у цјелини. Свјетски дан шума се више деценија обиљежава широм свијета.

Обиљежавање Свјетског дана шума покренула је Генерална скупштина европске конфедерације пољопривреде још 1971. године, када је Организација УН за храну и пољопривреду – FAO, прихватила ову иницијативу, сматрајући да ће се тиме допринијети јачању увјерења најшире јавности о значају шума и њеној вриједности и улози за човјека – заштитној, производној и рекреативној. Одрживо газдовање шумама подразумјева управљање и коришћење шума и шумског земљишта на такав начин и у таквом степену, да се очува биодиверзитет, а продуктивност, обнављање, виталност и потенцијал шума да буду на нивоу којим би се задовољиле одговарајуће еколошке, економске и социјалне потребе и данашње и будућих генерација како на локалном тако и на националном нивоу, а да се при томе не угрозе и оштете неки други екосистеми (MCPFE, Helsinki, 1993). Стратегијом развоја шумарства (2011-2021) дефинисано је 7 принципа развоја сектора шумарства:

1. Интегрално екосистемско планирање мултифункционалности шумских екосистема;
2. Повећање површине шума, производности и квалитета залихе и прираста;
3. Оптимално коришћење укупних потенцијала шумских екосистема у складу са потребама друштва;
4. Усаглашеност, поштивање и примјена домаћег и међународног законодавства;
5. Одрживо коришћење укупних шумских ресурса уз заштиту животне средине и очување биодиверзитета;
6. Очување и побољшање здравственог стања шума;
7. Побољшање квалитета образовања, обуке, информација, ангажовања кадрова и научно-истраживачког рада.

Своју дјелатност на узгоју, заштити, искоришћавању шума и осталих шумских производа, ЈПШ "Шуме Републике Српске" ШГ „Бирач“ Власеница остварује у шумама следећих карактеристика, на основу података из катастра шума који је урађен на дан 31.12.2019. године:

Табела 1.

Категорија шума	ШГ „Бирач“ Власеница				
	Површина ха	Дрвна залиха		Запремински прираст	
		По ха	На цијелој површини	По ха	На цијелој површини
Високе шуме с природном обновом	15861,79	275,36	4.714.245	7,09	121.359
Високе деградиране шуме	1250,80	220,17	236.680	5,03	5.406
Шумске културе	2401,88	187,14	492.107	9,90	26.035
Изданачке шуме	3951,15	138,00	640.999	4,61	21.407
Укупно:	29907,40	203,44	6.084.306	5,82	174.207

Табела 2.

Категорија шума	ШУ-а „Зворник“				
	Површина ха	Дрвна залиха		Запремински прираст	
		По ха	На цијелој површини	По ха	На цијелој површини
Општина Зворник					
Високе шуме с природном обновом	1.005,35	239,00	240.268	6,10	6.133
Високе деградиране шуме	220,64	191,03	42.151	4,63	1.022
Шумске културе	663,86	163,32	102.083	7,96	4.975
Изданачке шуме	1.709,47	115,52	197.478	4,49	7.676
Укупно:	3.599,32	162,69	585.579	5,50	19806

Општина Осмаци					
Високе шуме с природном обновом	1.105,55	274,00	302.922	6,49	7.673
Високе деградиране шуме	127,99	117,96	15.098	3,25	416
Шумске културе	47,31	253,10	11.973	12,47	590
Изданачке шуме	662,14	167,39	110.843	4,75	3.145
Укупно:	1.942,99	226,88	440.836	6,08	11.842

Путну мрежу на простору ШПП "Власеничког" чине:

1. магистрални путеви првог реда (М1):

- Доње Цапарде – Каракај
- Каракај – Дрињача
- Дрињача – Коњевић поље
- Коњевић Поље - Милићи
- Милићи – Власеница
- Власеница – Хан Пијесак

2. магистрални путеви другог реда (М2):

- Тишча – Власеница

3. регионални пут првог реда (Р1):

- Тишча – Шековићи
- Шековићи – Доње Цапарде

4. регионални пут другог реда (Р2):

- Шековићи – граница РС/ФБиХ (Каштељ)

Поред наведених путева постоји и мрежа локалних путева.

1. ШУМСКО - УЗГОЈНИ РАДОВИ

Шума као један од најзначајнијих природних ресурса има огроман значај за друштво и економију државе уопште. Осим што осигурава сировину за индустрију и обезбјеђује различите облике биомасе за производњу енергије, обезбјеђује бројна радна мјеста, пружа простор за одмор и рекреацију, чува природна станишта, одржава режиме вода и њихове природне циклусе, позитивно утиче на климу и сл. те је унапређење вриједности основних функција шуме:

- еколошка,
- економска,
- социјална и
- културно-историјска, темељни задатак у газдовању шумама.

Газдинство наведене вриједности шуме настоји очувати и унаприједити активностима које проводи у газдовању шумама, што подразумева одржавање и унапређење дугорочног здравља и диверзитета шумских система. У циљу одржања континуитета прихода и продукције, посвећује се посебна пажња обнављању-узгајању шума. Приоритет је природна обнова шумских састојина, а површине које немају услове за природну обнову обнављају се вјештачким путем. Са становишта биодиверзитета води се рачуна о очувању мјешовитости врста, а у оним шумским комплексима гдје је она нарушена настоји се да се вјештачком обновом тежи да се она поново успостави. То се прије свега односи на чисте четинарске састојине у које треба пошумљавањем уносити лишћаре (идеалан однос заступљености врста би био 70:30 у корист четинара), како би се

сачувала производна способност земљишта. Да би се новоподигнуте културе одржале и узгојиле до узгојног облика шуме, потребно је много стручног рада и материјалних средстава.

Динамика извођења шумско-узгојних радова у 2020.години утврђена је уобичајеним омјером 30:70% на прољетну и јесењу сезону извођења радова на новом пошумљавању и попуњавању, док се главнина радова његе и чишћења шумских култура обавља у љетним мјесецима. На приложеним табелама. приказани су подаци о оствареним укупним шумско узгојним радовима по врстама радова, категорији шума и по општинским подручјима у 2020. години у односу на план годишњих радова биолошке обнове шума проистеклих из обавезе по шумско привредним основама и планом за 2020.годину.

Улагања у шумско-узгојне радове просте репродукције извршена су са 66 % у односу на план. Посматрано по појединим радовима наводимо следеће:

– **Пошумљавање** садњом садница које су најважнији сегмент шумско-узгојних радова, је планирано на површини од 7,60 ha, а пошумљено је 0,60 ha или 8%. Под термином пошумљавање подразумева се садња садница или сјетва сјемена уз претходно обављене припремне радове (крчење, изношење или спаљивање грађевине, припрема земљишта и евентуално ђубрење);

- **Попуњавање култура** насталих садњом и сјетвом извршено је са 100%.
Врши се ако је неуспјех пошумљавања последице прве године од оснивања већи од 20% или ако су се посушиле саднице у већој групи на некој површини у култури, а попуњавање шумских култура планира се до 10 % пошумљених површина. Стварне површине за попуњавање утврдиће се према записницима комисије за колаудацију.

- **Чишћење шумских култура** је извршено 65 %

- **Њега природног подмлатка** са 100%

Њега природног подмлатка планира се на површинама гдје је природно обнављање (подмлађивање) успјело, а спроводи се освјетљавањем у циљу разређивања прегустог склопа и регулисања састава састојине, уклањањем приземне флоре и жбуња и сјечом фенотипски лоших и оштећених јединки.

Планирани шумско-узгојни радови у оквиру просте репродукције законска су обавеза и морају се у потпуности извршити, ако се не изврше у цјелости, неизвршени радови се преносе у наредну годину и морају се извршити у току наредне године. Газдинство је дужно да обезбједи финансијска средства за просту репродукцију шума, а обезбјеђују се из оствареног укупног прихода, с тим да издвојена средства не могу бити мања од 10%

вриједности продате дрвне масе (шумских сортимената) према тржишним цијенама, франко утоварено на камионском путу у текућој години. Неутрошена средства за просту репродукцију, користе се за проширену репродукцију шума.

Планирани шумско-узгојни радови у оквиру просте репродукције су извршени у обиму од 66%. Подбачај се десио у фази пошумљавања због тога што расадник није имао произведене саднице букве које су биле планиране да се пошуме на површини од 7 ha.

Табела.1.1

ШГ «Бирач»	Планирано			Остварено			%
	ha	Ком	КМ	ha	ком	КМ	
Проста репродукција							
Пошумљавање	7,60	19.000	33.790	0,60	1.500	2.530	7
Попуњавање култура	0,20	500	750	0,20	500	750	100
Чишћење	29,33		29.590	19,02		21.200	65
Припрема земљишта за природно подмлађивање	14,50		12.100	14,50		12.100	100
Укупно:	51,63	19.500	76.230	34,32	2.000	36.580	66

Када су у питању радови који се финансирају из проширене репродукције односно улагања у високе деградиране шуме, изданачке шуме и голети способне за пошумљавање, обим ових радова је задовољавајући, јер је извршено 130% од планираних улагања. Радови по основу проширене репродукције се извршавају по додјељеним средствима од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, а у случају изостанка средстава намијењених за проширену репродукцију, планирани радови се финансирају из неутрошених средстава просте репродукције.

Табела 1.2.

Проширена репродукција	Планирано			Остварено			%
	ha	Ком	KM	ha	ком	KM	
Пошумљавање	1,00	2.500	4.060	2,00	5.000	8.250	200
Попуњавање култура	1,48	3.700	6.230	1,48	3.700	6.280	100
Чишћење	23,90		24.120	30,80		35.160	129
Свеукупно:	26,38	6.200	34.410	34,28	8.700	49690	130

Од укупно 2,60 ha пошумљених површина 0,60 ha се односи на просту, а 2,00 ha на проширену репродукцију. Засађено је укупно 10.700 садница од планираних 25.700 садница или 42%. Укупна вриједност извршених шумскоузгојних радова је 86.270 KM. Подбачај се десио код чишћења и пошумљавања у оквиру просте репродукције. Чишћење шумских култура се није могло извршити у планираном обиму због недостатка радне снаге, јер нам Управа не дозвољава да ангажујемо повремену радну снагу која би извршила ове радове због лошег финансијског стања, а наши радници који би могли извршити те радове ангажовани на пословима дознаке и примања ШДС-а. Подбачај код плана за пошумљавање се десио због недостатка садница букве у расадницима.

Када је у питању ШУ-а «Зворник» шумско-узгојни радови су извршени са 100%, и то како у оквиру просте тако и у оквиру проширене репродукције. Засађено је укупно 6.000 садница на површини од 2,40 ha. Укупна вриједност извршених шумскоузгојних радова у 2020 години износи 21.923,82KM.

Табела 1.3.

ШУ-а „Зворник“	Планирано у 2020.г.			Остварено у 2020.г.			%
	ha	Ком	KM	ha	ком	KM	
Проста репродукција							
Попуњавање култура	0,20	500	753,07	0,20	500	753,07	100
Чишћење	0,50		504,60	0,50		504,60	100
Припрема земљишта за природно подмлађивање	5,00		4.143,00	5,00		4.143,00	100
укупно:	5,70	500	5.400,67	5,70	500	5.400,67	100
Проширена репродукција							
Пошумљавање	2,00	5.000	8.248,12	2,00	5.000	8.248,12	100
Попуњавање култура	0,20	500	907,87	0,20	500	907,87	100
Чишћење	7,30		7.367,16	7,30		7.367,16	100
укупно:	9,50	5.500	16.523,15	9,50	5.500	16.523,15	100
Свеукупно	15,20	6.000	21.923,82	15,20	6.000	21.923,82	100

Када су у питању шумско-узгојни радови у ШУ-и «Зворник» извршени у 2019. години, као што се види из табеле 1.4., радови су и у оквиру просте и проширене репродукције на задовољавајућем нивоу.

Табела 1.4.

ШУ-а „Зворник“	Планирано у 2019.г.			Остварено у 2019.г.			%
	ha	Ком	КМ	ha	ком	КМ	
Проста репродукција							
Пошумљавање	0,50	1250	2.090	0,50	1250	2090	100
Попуњавање култура	0,60	1500	2.240	0,60	1500	2.240	100
Чишћење	3,32		7.390	3,32		7.390	100
Прореди	94,02		45.680	94,02		45.680	100
Припрема земљишта за природно подмлађивање	3,00		4.170	-		-	-
укупно:	101,44	2.750	61.570	98,44	2.750	57.400	97
Проширена репродукција							
							%
Пошумљавање	-	-	-	5,20	13.000	23.120	
Попуњавање култура	1,02	2.550	3.760	1,02	2550	3.760	100
Чишћење	3,00		3.030	3,00		3.030	100
укупно:	4,02	2.550	6.790	9,22	15.550	29.910	229
Свеукупно	105,46	5.300	68.360	107,66	18.300	87.310	102

У другој половини 2020. године завршен је *Мастер план пошумљавања и газдовања шумским културама Републике Српске*, израђен од стране Шумарског факултета у Бања Луци. *Мастер план* је финансиран из средстава посебне намјене за шуме Републике Српске у 2018. години, а на основу уговора између Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде у Влади Републике Српске и Шумарског факултета, Универзитета у Бања Луци. Овим *Мастер планом* су дате опште смјернице за пошумљавање голети и шибљака и за газдовање шумским културама у ЈПШ "Шуме Републике Српске" а.д. Соколац, а у наредној фази је предвиђена детаљна разрада плана по шумскопривредним подручјима, што ће бити основа за израду извођачких пројеката који се односе на пошумљавања и на газдовање шумским културама.

2. ЗАШТИТА ШУМА И ШУМСКОГ ЗЕМЉИШТА

Значај чувања и заштите шума и шумског земљишта није потребно посебно истичати. Поред привредног и економског значаја, далеко је већи значај који шуме пружају кроз своје општекорисне функције, а које се огледају у утицају шума на остваривање повољног режима вода, спречавање ерозије земљишта, повећање квалитета питке воде, производњу кисеоника, стварање повољних услова за туризам, рекреацију и друге користи. Због тога послови на заштити шума од бесправних сјеча и бесправног присвајања шума и шумског земљишта, од пожара, биљних болести, штетних инсеката и од штетног дјеловања дивљачи и стоке, заслужују посебну пажњу и траже сталну мобилност и одговорност у њиховом извршавању.

С циљем очувања и унапређења шумског екосистема са свим његовим вриједностима, у 2020. години су се проводиле све прописане мјере и активности из области интегралне заштите шума. На очувању здравственог стања шума активности се огледају у превентивним и репресивним мјерама борбе против инсеката и биљних болести уз свакодневни надзор над здравственим стањем шума и заштитом шума и шумског земљишта од пожара, протуправног присвајања, крађе, бесправне сјече и сл.

У циљу очувања здравственог стања шума а на основу података прикупљених са терена за веће количине случајних ужитака по одјелима, у мјесецу фебруару 2019.године расписан је тендер за набавку услуга на санацији случајног ужитка, а за мање количине до 100 м³ по одјелу, санација се обављала путем малопродаје.

Трошкови заштите шума у 2020. години износили су укупно 381.411,00 КМ. По структури тај износ чине следећи трошкови:

- Чување шума (чуварска служба) 379.838,00 КМ (21 чувара шума)
- Заштита шума од инсеката 1.573,00 КМ.

Дакле материјални трошкови су износили 1.843,00 КМ и личне зараде 379.568,00КМ.

Трошкови заштите шума у 2020. години у ШУ-и «Зворник» износили су укупно 127.137,00 КМ. По структури тај износ чине следећи трошкови:

- **Чување шума (чуварска служба) 126.613,00 КМ (чувара шума)**
- **Заштита шума од инсеката 524,00 КМ.**

Дакле материјални трошкови су износили 608КМ и личне зараде 126.529,00КМ.

2.1. Шумске штете

Једна од мјера заштите шума је заштита шума од човјека тј. од бесправних сјеча и бесправног промета ШДС-а.

Чување шума се организује као превентивна мјера, да би се сачувала национална добра од отуђивања. Да би се спријечиле бесправне сјече и отуђивање дрвних сортимената, а у складу са законском регулативом (Закон о шумама Републике Српске) израђује се програм заштите и чувања шума, те у том смислу се организује чуварска служба. Наше шумско газдинство, као и сва газдинства у оквиру Јавног предузећа има већ организовану чуварску службу. Чуварска служба неопходна је у смислу наведеног закона, да се спријечи пустошење шума. сјеча шума која није одобрена као редован вид обнављања шума, крчење шума, забрани пашарење, жирење, брст, кресање грана, ако шумскопривредном основом није другачије предвиђено. Грађани и правна лица која нанесу штету шумама дужни су кориснику шума надокнадити штету према оштетном цјеновнику.

Штете проузроковане бесправним сјечама, документоване у 1.840 пријава ШГ "Бирач", у периоду 2011-2020. година, за Власеничко шумскопривредно подручје су износиле 976.214,00 КМ, односно отуђено је 6.602,35 м³ дрвне запремине.

Причињене штете у 2020. години су у количини од 815.02 м³ или 76.604,93 КМ од чега бесправна сјеча са отуђивањем ШДС-а 669,64 м³ или 60.634,04 КМ; бесправна сјеча без отуђивања ШДС-а 114,51 м³ или 8.850,18 КМ и шумске крађе готових ШДС-а 9,30м³ или 3.006,50 КМ; покушај шумске крађе готових ШДС-а 21,57 м³ или 933,89 КМ, док вриједност осталих штета износи 2.880,32 КМ. Причињене штете у 2020. години су за 16%мање од штета причињених у претходној години.

Табела 2.1.1.

Врста шумске штете	ШГ «Бирач»		ШУ «Зворник»	
	Укупно евидентирана шумска штета		Укупно евидентирана шумска штета	
	м³	КМ	м³	КМ
Бесправна сјеча са отуђивањем ШДС-а	669,64	60.634,04	235,00	22.211,86
Бесправна сјеча без отуђивањем ШДС-а	114,51	8.850,18		

Шумске крађе готових ШДС-а	9,30	3.006,50		
Покушај шумске крађе готових ШДС-а	21,57	933,89		
Узурпације шумског земљишта	0,40 ha	300,00		
Остале штете		2880,32		2.467,04
Укупно:	678,94	76.604,93		
	136,08		235,00	24.678,90

У току 2020. године поднесено је укупно 156 пријава за шумске штете, од тога 24 кривичних и 132 прекршајних пријава у вриједности од 55.042,24 КМ. У току периода ријешено је 3 прекршајне и 60 кривичних пријава и наплаћено је 12.293,40 КМ.

Табела 2.1.2.

Врста шумске штете	ШГ «Бирач»								
	Поднесено пријава				У поступку		ријешено		наплаћено
	Број		m³/ha	КМ	кр	пр	кр	пр	КМ
	кр	пр							
Бесправна сјеча са отуђивањем ШДС-а	14	120	381,48	39.071,35	14	65		55	8.393,59
Бесправна сјеча без отуђивањем ШДС-а	2		114,51	8.850,18	2				
Шумске крађе готових ШДС-а	5		9,30	3.006,50	3		2		1.980,00
Покушај шумске крађе готових ШДС-а	1		21,57	933,89			1		933,89
Узурпација шумског земљишта ha	2		0,40	300,00	2				
Остале штете		12		2.880,32		7		5	985,92
Укупно:	24	132	390,78 136,08	55.042,24	21	72	3	60	12.293,40

Табела 2.1.3.

Врста шумске штете	ШУ-а «Зворник»								
	Поднесено пријава				У поступку		ријешено		наплаћено
	Број		m³	КМ	кр	пр	кр	пр	КМ
	кр	пр							
Бесправна сјеча са отуђивањем ШДС-а	4	37	149,36	15.982,75	4	20		17	4.419,42
Бесправна сјеча без отуђивањем ШДС-а									
Шумске крађе готових ШДС-а									
Остале штете		11		2.467,04		6		5	985,92
Укупно:	4	48	149,36	18.449,79	4	23		22	5.405,34

Када је у питању ШУ-а «Зворник» причињене штете у 2020. години су у количини од 235,00 m³ или 24678,90 КМ од чега бесправна сјеча са отуђивањем ШДС-а 235,00 m³ или 22.211,86 КМ; и док вриједност осталих штета износи 2.467,04 КМ. Причињене штете у 2020. години су за 9% веће од штета причињених у претходној години.

У току 2020. године поднесено је укупно 52 пријаве за шумске штете, од тога 4 кривичних и 48 прекршајних пријава у вриједности од 18.449,79 КМ. У току периода ријешено је 22 прекршајне пријаве и наплаћено је 5.405,34 КМ

Анализирајући реализацију кривичних и прекршајних поступака по наведеним пријавама констатује се као и ранијих година да су изречене санкције од стране надлежних Судова према осуђеним лицима благе и истима се не постиже сврха кажњавања. Основни разлози за спору наплативост материјалне штете на шуми и шумском земљишту за раније пресуде су:

- слабо имовинско стање осуђених лица, због чега се извршне исправе кроз извршне поступке отежано проведе;
- избјегавање осуђених лица да прикажу стварну имовину;
- немогућност да се кроз јавне продаје у извршном поступку продају предмети извршења;
- миграције (промјена адреса) и одласци осуђених лица у друге државе;
- недовољна и неадекватна кадровска попуњеност на овим пословима.

Из горе наведених података видљиво је да је заштита шума од бесправних сјеча и даље велики проблем газдинства, тако да се намеће општи закључак да се овом сегменту заштите шума треба посветити још већа пажња. Све ово захтјева да се у контексту заштите од бесправних сјеча, бесправног присвајања готових шумских дрвних сортимената и бесправног промета шумских дрвних сортимената у шумском газдинству предузимају конкретније мјере заштите у сарадњи са МУП-ом и шумарском инспекцијом, путем појачаних контрола промета, како би се смањило бесправано отуђивање шуме и такве штете свеле на најмању могућу мјеру.

2.2. Шумски пожари

Заштита шума од пожара као сегмент интегралне заштите шума, у извјештајном периоду је извршавана према предвиђеним активностима и мјерама из Плана заштите од пожара за 2020.годину.

План заштите шума од шумских пожара утврђен је за шумскопривредно подручје као цјелину и регулисан је Правилником о садржају и поступку израде плана заштите шума од пожара („Службени гласник Републике Српске“, број 107/09). Правилником су прописане и утврђене мјере и радње у вези са спровођењем и унапређивањем заштите од пожара, а одговорна лица која су задужена да се брину о спречавању ових штетних појава сходно правилнику су у току 2020. године су спроводили следеће предрадње:

- одређен је потребан број мјеста са којих се вршило осматрање ,
- На видним мјестима покрај путева, н ивицама шума постављене су табле са натписима забране ложења ватре и заштите шума од пожара;
- У временским периодима критичним за појаву пожара организована је осматрачка служба чији припадници су морали да врше непрекидно осматрање са доминантних ката;
- Формирана је интервентна јединица за гашење пожара хитно по његовом откривању.
- Извршено је редовно сервисирање противпожарних апарата као и контрола и попуна противпожарних пунктова неопходним средствима.

Чување односно заштита шума од пожара је организована као превентивна мјера која се спроводи од стране задужених одговорних лица у шумском газдинству. Да би се успјешно проводиле потребне радње и предузимале потребне мјере у вези са спровођењем и унапређивањем заштите шума организована је адекватна противпожарна служба. У противпожарној служби су према правилнику задужена одговорна лица да се старају о спровођењу плана заштите од пожара.

Чување шума, односно заштиту шума од пожара обављају чувари шума и друга стручна лица која зато овласти корисник шума. Да би чување било успјешно, у зависности од купираниости

терена, на подручју се одређују мјеста за осматрање која се постављају на узвишењима и која се међусобно догледају.

Чувари шума треба да спријече ложење ватре у шуми и на приватним имањима на удаљености мањој од 100 метара од ивице шуме, затим паљење траве, отпадака и осталог материјала. Изузетно се ватра може ложити у шумама само на мјестима одређеним и обиљеженим од стране корисника шума, придржавајући се прописаних услова и мјера сигурности. Поред чувара шума противпожарне службе, организоване су противпожарне екипе, које су снабђевене противпожарним алатом и справама за брзу интервенцију у случају појаве пожара на шумскопривредном подручју.

Да би се купила потребна опрема за гашење шумских пожара потребно је улагање одређених финансијских средстава. При томе велика финансијска улагања за куповину специјалне и скупе опреме, те изградњу специјалних торњева за осматрање и дојавну везу, шумско газдинство не може остварити. Међутим, добро организована и планирана противпожарна служба и на основу класичне опреме и алата, може успјешно да извршава задатке који се пред њу постављају.

У 2020. години је евидентирано 24 шумских пожара на површини од 67,60 ha. 23 спожара су приземног карактера а 1 је високи пожар. Вријдност директне штете од пожара износи 321.225,00 KM, а трошкови гашења су износили 7.911,86 KM.

Табела 2.2.1.

Шумски пожари	Врста пожара	Број пожара	Површ. шума захваћ. пожаром	Физиол. Оштећ. дрвна маса	Тотално уништ. дрвна маса	Директна штета	Трошкови гашења пожара
			ha	m ³	m ³	KM	KM
ШГ«Бинач» 2020	високи	1	6,00				371,55
	приземни	23	61,60			321.225,00	7.540,31
ШГ «Бинач» 2019	приземни	10	47,20	120	10	213.950,00	2.791,20
ШУ «Зворник» 2020.година	приземни	12	49,30			36.225,00	3.708,67
ШУ «Зворник» 2019.година	приземни	5	10,20			3.600,00	821,32

У ШУ-и «Зворник» у 2020. години је било 12 пожара и сви су били приземног карактера. . Вријдност директне штете од пожара износи 36.225,00 KM, а трошкови гашења су износили 3.708,67 KM.

Са аспекта противпожарне заштите срећна околност је да је већина пожара била приземног карактера, тако да су материјалне штете, иако огромне, много мање него што би биле да је било високих пожара.

И даље је главни узрок шумских пожара антропогене природе (пожари су највећим дијелом иницирани чишћењем и спаљивањем отпада са приватних имања, одакле се ватра ширила на шумска подручја и група људи који због рекреације бораве у шуми), што само по себи свједочи да је свијест грађана по питању опасности и штетног дјеловања шумских пожара и даље на ниском нивоу. Да би дошло до смањења ове елементарне непогоде у будућности, потребно је да шира друштвена заједница предузме како превентивне, тако и репресивне мјере на елиминисању ове опасности. У склопу превентивних мјера наше Предузеће врши медијску активност у којој се упозорава на штете које пожари проузрокују.

2.3. Заштита шума од поткорњака

Заштита шума од биљних болести и штеточина врши се у складу са законским прописима и годишњим Планом рада. Заштита шума од поткорњака базира се на :

- успостављању шумског реда,
- контроли здравственог стања састојина гдје су видљиви симптоми напада,
- санитарним сјечама,
- контроли угрожених састојина помоћу феромонских клопки.
- мониторингу здравственог стања састојина

Мониторинг здравственог стања шумских састојина по питању пренамножења поткорњака се врши помоћу феромонских препарата. Укупно су постављене 70 клопке у шумском газдинству од чега је највише екотрапових, поред којих се још употребљавају тајсон и цјевасте клопке. Феромонски препарати за јелу и бор су у почетним фазама примјене, док је мониторинг здравственог стања смрчевих састојина путем феромона у примјени већ петнаестак година. Видно је да су шумске састојине четинара у доброј мјери девитализоване због чега се примјењују ригорозније мјере на санацији случајних ужитака. Мјеста на којима се уоче појаве сушења смо у протеклој години санирали кроз сјече случајних ужитака. Појава сушења стабала јеле је новина у односу на претходне године и њен разлог би могло да буде превелико отварање склопа тих састојина, те је у наредном периоду потребно обратити пажњу на дознаку стабала у тим састојинама.

2.4. Заштита од губара

Губар (*Lymantria dispar* L.) је аутохтона најопаснија полифагна штеточина наших шума и воћњака. На простору Балканског полуострва има оптималне животне услове, због чега се популација губара повремено јавља у великом броју, односно настају периоди градације или велике бројности. Контрола бројности губара рађена је на сталним огледним плохама, а у складу с „Упутством о контроли бројности губара“, које је донио Шумарски факултет у Бањој Луци. Упутством о контроли бројности губара прописано је да се бројност популације утврђује на сталним огледним површинама (сваке године на истим површинама) величине 25 x 25 m, бројањем јајних легала. Добијена нумеричка бројност губара на огледним плохама се рачунским путем рачуна на цијелу површину. На бази броја јајних легала по хектару дефинисани су интезитети напада:

- слаб напад од 0 - 10,
- средњи напад од 11-100,
- јак од 101-500 легала и
- врло јак преко 500 легала.

2.5. Заштита шума од елементарних непогода

Заштит шума од штетног дјеловања вјетра и олује се обезбјеђује кроз провођење превентивних мјера у циљу одржавања и побољшања виталности стабала у састојинама и здравственог стања шума. Сва евентуално поломљена и изваљена стабла ако је могућесе што прије уклањају из састојине, јер ова стабла су идеална подлога за насељавање штетних инсеката.

У старијим састојинама снијег ријетко причињава значајне штете, док у младим састојинама са густим склопом и шумским културама снијег и ледена киша проузрокују штете у виду савијања, ломљења и пуцања младих стабала. Ове штете се спречавају благовременим провођењем шумскоузгојних радова у виду чишћења и проређивања младих природних састојина и вјештачки подигнутих шумских култура.

Предузимање заштитних мјера од елементарних непогода углавном се своди на примјену превентивних мјера које се проводе у циљу стварања отпорности састојина на абиотичке штетне утицаје (вјетар, снијег). Стабилност састојина зависи од коефицијента виткости стабала, односно ако стабла имају већу виткост, састојина је нестабилна и угроженија од вјетроизвала и сњегоизвала, па је потребна већа опрезност код извођења сјеча.

2.6. Заштита шума од стоке и дивљачи

Чланом 62. став 1. Закона о шумама прописано је: „Паша у шумама у својини Републике није дозвољена“. Став 2. истог члана закона каже: „Ако не постоји опасност од угрожавања функција шуме, укључујући биодиверзитет, корисник шума и шумског земљишта у својини Републике може издати дозволу за пашу, односно жирење, осим за пашу и брст коза, у случајевима:

- када је висина дрвећа таква да им стока не може наносити штету,
- гдје се не врше мелиорациони радови у шумама,
- у којима није у току вјештачко или природно подмлађивање шума,
- гдје се шуме не налазе на земљишту подложном развијавању вјетром, клизању,
- да шуме нису оштећене од пожара и
- да шуме нису издвојене као сјеменски објекти или резервати природе“.

Став 5. истог члана закона каже: „Корисник шуме и шумског земљишта у својини Републике има право наплате пашарине по ценовнику“. Приступ стоке на пашу, односно жирење и појила кроз дијелове шума у којима није одобрена паша, дозвољен је само за то одређеним путем. Путеве за приступ и прогон стоке на пашу, односно жирење и појило, одређује и обиљежава управљач шума. Међутим, штете од стоке су све мање, а то је последица све мањег броја становника у руралним подручјима, тако да овај проблем и није посебно изражен.

Узгајањем, заштитом, ловљењем и коришћењем дивљачи у шумама у својини Републике Српске, у складу са ловнопривредним основама бави се корисник ловишта, коме је ловиште дато на коришћење. У шуми се могу узгајати само оне врсте дивљачи и у оном броју који не смета правилном газдовању шумама. Повећањем и побољшањем исхране и здравственог стања дивљач у шуми чини незнатне штете, а у супротном причињава велике штете на једногодишњим избојцима младих биљака које користи за исхрану.

3. ИСКОРИШЋАВАЊЕ ШУМА

План искоришћавања шума углавном се базира на коришћењу планираног обима сјеча, односно планираног обима сјеча за шумскопривредно подручје, привредне јединице и подручје општине. За наведене уређајне јединице план искоришћавања шума садржи обим и структуру производње шумских дрвних сортимената по врстама дрвећа. Поред наведеног план искоришћавања шума за шумскопривредно подручје као цјелину садржи приказ главних карактеристика технологије искоришћавања која ће се примјењивати и план средстава рада која су потребна за реализацију планиране производње.

Код кориштења осталих шумских производа за шумскопривредно подручје као цјелину израђује се план : сакупљања љековитог биља, сакупљања јестивих гљива, шумских плодова и др. Овај план садржи врсте и количине производа и приказ услова које је потребно обезбједити за реализацију планиране производње.

3.1. ПРОИЗВОДЊА И РЕАЛИЗАЦИЈА ШУМСКИХ ДРВНИХ СОРТИМЕНАТА

Производња шумских дрвних сортимената је најважнији дио наше дјелатности са економског и организационог становишта, без које нема претпоставки за било каква улагања у остале дјелатности, испуњавање обавеза по основу Закона о шумама, односно биолошку репродукцију, уређење и унапређење шума, заштиту шума, инвестициона улагања и сва друга улагања која захтијевају одређена финансијска средства.

Висина планираног обима сјеча и производње ШДС-а одређена је Смјерницама за израду Производно-финансијског плана за плански период до висине просјечног годишњег етата по важећој шумскопривредној основи (појединачно за сваку категорију шума).

У табеларним прегледима од 3.1.1.1. до 3.1.3.4. овог извјештаја приказани су планирани и остварени подаци извршења физичког обима производње по врстама сјеча и фазама рада натурално по шумским управама, затим збирно за газдинство у нето дрвној маси.

3.1.1. Сјеча и израда шумских дрвених сортимената

Подлогу за израду Плана сјече и производње ШДС-а чине: шумскопривредна основа, утврђени обим сјечиве дрвне масе у Смијерницама за израду Производнофинансијског плана за планску годину, извођачки пројекти за планиране шумске одјеле који су израђени на основу методике за израду пројеката, користећи јединствене норме радова у шумарству и калкулације цијена коштања радног дана, средстава рада и остала потребна документација.

Табела 3.1.1.1.

Шумска управа	Извршена сјеча у 2019.г.	Планирана сјеча у 2020.г.	Извршена сјеча у 2020.г.	3/1	3/2
	м³	м³	м³	%	%
	1	2	3		
„Власеница“	40.795	41.938	42.922	105	102
„Шековићи“	22.046	26.455	18.923	86	72
„Зворник“	5.929	16.590	8.537	144	51
Укупно:	68.769	84983	70.382	102	83

У табели 3.1.1.1. је приказан план и реализација сјече у 2020 и 2019 години по ШУ-ама и збирно за ШГ-о. План је већи од плана који предвиђа ШПО-а јер су се преносили нереализовани одјели из предходних година. План по ШПО-и за газдинство је око 69.000 м³ а за ШУ-у «Зворник» (општина Зворник 6.000 и општина Осмаци 5.300) 11.300, тако да је газдинство извршило план 102% у односу на ШПО-у а ШУ-а «Зворник» са 76%. У 2019. години је био и подбачен за 1 %.

Табела 3.1.1.2.

Назив сортимента		Извршена сјеча у 2019.г.	Планирана сјеча у 2020.г.		Извршена сјеча у 2020.г.	3/1	3/2
		м³	м³		м³	%	%
ШГ «Бирач»		1	2	%	3	%	
ЧЕТИНАРИ	Трупци	6174	10.632	65	11.683	62	189
	ТТ стубови	5	340	2			
	Рудно дрво	2329	1.934	12	2.510	13	107
	Целулозно дрво	3294	3.366	79	4.770	25	145
	Укупно:	11802	16.272	19	18.963	27	161
ЛИШТАРИ	Трупци	Буква	19698	21.111	31	16.682	32
		Храст	99	589	1	667	2
		Јавор	928	364		478	1
		Остали лиш.	346	655	1	271	
	Целулозно др.		13757	13.529	20	13.372	26
	Огревно дрво		22139	32.463	47	19.949	40
	Укупно:		56967	68.711		51.419	73
Свеукупно:		68.769	84.983	81	70.382,00	102	83

Сјеча у 2020. години је остварена са 83% у односу на план, с тим да је сјеча четинара остварена са 117%, а сјеча лишћара са 75 %. Сјеча четинара је изнад планираног из разлога што је дошло до појаве извјесне количине случајних ужитака, која није била предвиђена планом.

Табела 3.1.1.3.

Назив сортимента		Извршена сјеча у 2019.г.	Планирана сјеча у 2020.г.		Извршена сјеча у 2020.г.		3/1	3/2	
		м³	м³		м³		%	%	
ШУ-а «Зворник»		1	2	%	3	%			
ЧЕТИНАРИ	Трупци	189	336	55	201	41	106	60	
	ТТ стубови		5						
	Рудно дрво	31	13	1	61	13	197	469	
	Целулозно дрво	124	272	64	225	46	181	83	
	Укупно:	344	626	4	487	6	142	78	
ЛИШЋАРИ	Трупци	Буква	1069	4.839	30	2.842	35	266	59
		Храст	1	37		1		100	3
		Јавор	4						
		Остали лиш.	118	50	1				
	Целулозно др.		1060	1.170	7	2.554	32	241	218
	Огревно дрво		3333	9.868	62	2.653	33	79	27
	Укупно:		5585	15.964	96	8.050	50	144	50
Свеукупно:		5929	16.590		8537	94	144	51	

Један од основних разлога због кога се етат не реализује на цијелој површини шумскопривредних подручја а посебно у ШУ-и Зворник је што извођачи експлоатационих радова неће да се јављају на тендере за одјеле у ШУ-и «Зворник» јер је ниска отвореност шума. Ниска отвореност шума има за посљедицу повећање транспортних дистанци у фази примицања и привлачења израђених дрвених сортимената, те с тим у вези, повећање трошкова транспорта и обима штета изазваних примјеном механизације. Остали разлози су: земљишта су доста дубока и у вријеме кишних периода радове је немогуће изводити радове на искоришћавању шума; приступачност одјелима само преко приватних посједа а са приватницима се јако тешко договорити око накнаде за коришћење њихових посједа за извоз и лагеревање израђених ШДС-а.

С обзиром на епидемиолошку кризу у току 2020. године због које смо имали проблема са пласманом готових ШДС-а, морали смо заустављати производњу како не би дошло до њиховог пропадања, тако да је и то један од разлога не извршења физичког обима производње.

У односу на 2019. годину ШУ-а Зворник има већу реализацију у фази сјече у 2020. години за 44%.

У табелама 3.1.1.2. и 3.1.1.3. је приказана је реализација сјече по сортиментној структури у односу на план укупно за газдинство и за ШУ-у «Зворник». Остварено је веће учешће у већини дрвених сортимената односу на укупну количину у односу на план. Остварено је мање учешће огревног дрвета за 8%, јер је остварено веће учешће целулозног дрвета на рачун огревног за 6%, и трупца лишћара на рачун целулозног дрвета за 2%.

Табела 3.1.1.4.

	Извршена сјеча m³	Трошкови извршене сјече КМ	Трошкови извршене сјече КМ/m³
1	2	3	4
ШГ»Бирач»			
2020.година	64.946	710910	10,94
2019. година	62.364	670.838	10,76
ШУ»Зворник»			
2020.година	7.422	83.514	11,25
2019. година	3.822	53.847	9,09

У 2020.години остварена је просјечна цијена сјече на нивоу газдинства 10,94 КМ/m³, што је за 0,18 КМ више у односу на 2019.годину. Разлог за повећање просјечне цијене сјече што су у процесу надметања извођачи више обарали цијене сјече у 2019. него у 2020. години.

Сјеча шумских дрвних сортимената из редовне сјече је 92 % из високих шума са природном обновом, а остатак из осталих категорија шума и укупно износи 64.946 m³ од чега је 25% четинара и 75% лишћара, док код ванредних сјеча 78% је из високих шума са природном обновом, 2 % из високих деградираних шума, 3% из шумских култура и 17 % изизданаčkih шума. Укупна нето маса добијена од ванредних сјеча је 5.436 m³, од тога 25% ШДС-а четинара и 75 % ШДС-алишћара.

3.1.2.Извоз шумских дрвних сортимената

Извоз шумских дрвних сортимената је остварен са 85 % у односу на план. Највећу реализацију има ШУ-а «Власеница», јер извођење радова врше најквалитетнији извођачи експлоатационих радова. Извоз је за 6% већи у односу на 2019.годину.

Табела 3.1.2.1.

Шумска управа	Извршен извоз у 2019.г.	Планиран извоз у 2020.г.	Извршен извоз у 2020.г.	3/1	3/2
	m³	m³	m³	%	%
	1	2	3		
„Власеница“	40113	38983	40.259	100	103
„Шековићи“	18632	23.944	17.797	102	79
„Зворник“	2933	14.101	7456	291	61
Укупно:	61678	76983	65512	106	85

Табела 3.1.2.2.

	Извршен довоз ШДС-а m³	Трошкови извршеног довоза ШДС-а КМ	Трошкови извршеног довоза КМ/m³
1	2	3	4
ШГ»Бирач»			
2020.година	65.512	1.291.753	19,72
2019. година	61.678	1.116.988	18,11
ШУ»Зворник»			
2020.година	7.456	158.960	21,32
2019. година	2933	66.286	22,60

У 2020.години остварена је просјечна цијена довоза 19,72 КМ/м³, што је за 1,61 КМ више у односу на 2019.годину, на нивоу газдинства.

У ШУ-и «Зворник» остварена је просјечна цијена довоза у 2020. години 21,32 КМ/м³, што је за 1,28 КМ више у односу на 2019.годину. Реализација фазе довоза ШДС-а поређећи за 2019. годином је за 254% већа у 2020. години.

3.1.3. Отпрема шумских дрвних сортимената

Отпрема шумских дрвних сортимената је остварена са 82 % у односу на план. Највећу реализацију има ШУ-а «Власеница», јер извођење радова врше најквалитетнији извођачи експлоатационих радова. Отпрема је за 3% већа у односу на 2019.годину.

Табела 3.1.3.1.

Шумска управа	Извршен извоз у 2019.г.	Планиран извоз у 2020.г.	Извршен извоз у 2020.г.	3/1	3/2
	м³	м³	м³	%	%
	1	2	3		
„Власеница“	41570	41.938	42.974	103	102
„Шековићи“	21194	26.455	18.050	85	68
„Зворник“	5128	16.590	8.635	168	52
Укупно:	67892	84.983	69.785	103	82

Табела 3.1.3.2.

Назив сортимента		Извршење у 2019.г.		План у 2020.г.	%	Извршење у 2020.г.		%	3/1	3/2	
		m³		m³		m³			%	%	
ШГ «Бирач»		1		2		3			4	5	
ЧЕТИНАРИ	Трупци	5964	51	10.632	65	11.800		61	198	110	
	ТТ стубови	-		340	2						
	Рудно дрво	2793	24	1934	12	2.647		14	95	137	
	Целулоз.дрв о	2910	25	3366	21	4.744		25	163	141	
	Укупно:	11667	16	16.272	18	19.191		26	164	118	
ЛИШЋАРИ	Трупци	Буква	19056	36	21.111	33	16.898		36	89	80
		Храст	152		589		728				
		Јавор	910		364		410				
		Остали лиш.	324		655		240				
	Целулоз. др.		10402	19	13.529	20	9.664		19	93	73
	Огревно дрво		25381	45	32.463	47	22.654		45	89	70
	Укупно:		56225	76	68.711	82	50.594		73	90	74
Свеукупно:		74239		89827		69.785			91	76	

Из табеле 3.1.3.2. се види да код обловине за индустријску прераду (трупци) и то код трупаца четинара у укупно реализованим четинарима учествује са 61% а трупци лишћара укупно

реализованим лишћарима учествују са 36%.Трупци четинара су за 4% мање заступљени у реализацији у односу на план а трупци лишћара за 3% више у односу на план. Учешће огревног дрвета је 45% а планирано је 47% што је за 2% мање у односу на план. И целулозно дрво је реализовано за 1% мање у односу на план.Учешће трупца четинара у реализацији у 2019. години је за 10% мање у односу на 2020. годину

Када су у питању четинари у ШУ-и «Зворник» остварено је веће учешће рудног и целулозног дрвета на рачун трупца у односу на план, јер су значајно учешће у реализацији четинара имали случајни ужитци из којих се нису могли изградити квалитетнији сортименти. Код лишћара је другачија ситуација, остварено је веће учешће вреднијих сортимената у односу на план на рачун целулозног дрвета, а учешће целулозног дрвета лишћара је било веће у односу на план за 21% и то на рачун огревног дрвета чије је учешће мање за 25% у односу на планирано.

Табела 3.1.3.3.

Назив сортимента		Извршење у 2019.г.		План у 2020.г.	%	Извршење у 2020.г.		%	3/1	3/2
		м³		м³		м³	%		%	
		1		2		3				
ШУ-а «Зворник»										
ЧЕТИНАРИ	Трупци	99	65	336	54	293	43	296	87	
	ТТ стубови			5						
	Рудно дрво	15	10	13	2	78	11	520	600	
	Целулозно дрво	38	25	272	44	308	46	810	113	
	Укупно:	152	3	626	4	679	8	447	108	
ЛИШЋАРИ	Трупци	Буква	1009	23	4.839	31	2.794	35	241	57
		Храст	2		37					
		Јавор								
		Остали лиш.	147		50					
	Целулозно др.		673	14	1.170	7	2.267	28	337	194
	Огревно дрво		3145	63	9.868	62	2.895	37	92	29
	Укупно:		4976	97	15.964	96	7.956	92	160	50
Свеукупно:		5128		16.590		8.635		168	52	

За разлику од послеријатног периода када је био отежан пласман целулозног дрвета четинара и лишћара као и огревног дрвета због непостојања прерађивачких капацитета за ове сортименте, те су исти и извожени у иностранство под изузетно неповољним финансијским условима, данас је ситуација значајно промијењена, те је потребно интензивирати обим сјеча у изданацким шумамаи шумским културама, свјесни да ће њихови финансијски ефекти бити мањи у односу на сјече у високим шумама са природном обновом. Спровођење ових сјеча ће се позитивно одразити на прираст и продуктивност састојина и имаће непроцењив значај ако се посматра на дужи период.

Од укупне производње 92 % шумских дрвних сортимената је из редовне сјече, а 8 % из ванредних сјеча (тај однос у 2019. години је био 60% : 40%). Смањење учешћа ванредних сјеча је највећим дијелом последица смањења сушења састојина. Детаљан увид у реализацију шумских дрвних сортимената кроз редовне и ванредне сјече је приказан у табели 3.1.3.4.

Табела 3.1.3.4.

ШУ «Зворник»	Остварено у 2019.г		Планирано у 2020.г.		Остварено у 2020.г.	
	Из редов. сјеча	Из ванред. сјеча	Из редов. сјеча	Из ванред. сјеча	Из редов. сјеча	Из ванред. сјеча
	1	2	3	4	5	6
Четинари			137	489	661	16
Лишћари	3082	2046	13964	2000	6761	1197
Укупно :	3082	2046	14101	2489	7422	1213

3.2. СОРТИМЕНТНА РЕАЛИЗАЦИЈА ШДС-а

Укупна вриједност отпремљених ШДС-а у 2020. години износи 6.232.627,72 КМ и остварена просјечна цијена реализовани ШДС-а је 89,31 КМ/м³. У 2019.години реализовано је 5.745.954,40 КМ са просјечном цијеном 84,63 КМ/м³.

Сумарно посматрајући све дрвне сорimente лишћара и четинара који су реализовани у 2020. години (не рачунајући малопродају ШДС) остварена је просјечна продајна цијена од 93,55 КМ/м³ а у односу на планску је већа за 18,22 КМ/м³. Просјечно остварена цијена трупаца четинара је 136,79 КМ/м³, већа је од упоредне 2019. године за 12,17КМ/м³, а за 11,80КМ/м³ од планиране цијене. Просјечна цијена дрвних соримената четинара (свих) је 107,08 КМ/м³ и већа је од упоредне у 2019 г. за 9,40 КМ/м³, а од планиране је већа за 6,25 КМ/м³. Одступање остварене цијене за све четинаре у односу на план је посљедица повољне сориментне структуре.. Овдје треба имати у виду да је у овој години било мање радова у случајним ужицима у четинарским састојинама, чиме је план сјече случајних ужитака подбачен , што је утицало на већу производњу вриједних соримената и значајно утицало на висину просјечне цијене. Просјечна цијена букових трупаца је 117,08 КМ/м³ и мања је од упоредне године за 3,47КМ/м³, а од планиране цијене је већа за 18,04 КМ/м³. Просјечна цијена трупаца храста је 246,18 КМ/м³, мања је од упоредне за 2019. годину за 15,39 КМ/м³ , док је од планиране већа за 47,80 КМ/м³. Просјечна цијена дрвних соримената лишћара је 82,57 КМ/м³, и мања је од упоредне за 6,43 КМ/м³, док је од планиране већа за 13,28 КМ/м³. Ово су позитивни показатељи, али убудуће треба радити на томе да ово буде још боље кроз поправљање сориментне структуре четинара (повећање учешћа трупаца у односу на целулозу), као и квалитетне структуре трупаца лишћара (ту прије свега мислимо на повећање учешћа Ф и Л трупаца).

Када је у питању ШУ-а «Зворник» остварена је сориментна реализација у вриједности од 670.262,45 КМ, са просјечном цијеном ШДС-а 77,62 КМ/м³. Остварена је просјечна цијена ШДС-а на камионском путу 84,90 КМ/м³ и на шума пању 33,07 КМ/м³.

У табелама 3.2.1. и 3.2.2. приказано је детаљан увид у остварење плана реализације дрвних соримената за 2020.године збирно за газдинство и за ШУ-у «Зворник» количински и вриједносно са оствареним просјечним продајним цијенама и квалитетном структуром по врсти дрвета (лишћари и четинари) .

Шумско газдинство:
ШГ "БИРАЧ" Властелина
Извештај за период: 01.01.2020. - 31.12.2020.

СОРТИМЕНТА РЕАЛИЗАЦИЈА

Табела 3.2.1

Сортимент	на основу		% објект	износиле пр + савршене		% објект	укупно		% објект
	Количина м3	Цијена м3/м3		Количина м3	Цијена м3/м3		Количина м3	Цијена м3/м3	
за фурир	93.67	124.77	11.687.12	1.264.86	143.80	189.481.14	1.338.53	148.00	201.689.26
за лангетне	110.07	99.98	11.001.02	1.164.35	121.06	140.951.51	1.274.42	119.24	151.962.53
за резане	108.20	78.56	14.783.20	965.82	101.61	98.140.38	1.194.62	97.85	112.925.38
УКУПНО	301.94	95.62	37.477.34	3.407.17	136.57	431.240.83	3.799.11	122.38	468.727.17
за фурир				143.60	221.84	31.856.60	143.60	221.84	31.856.60
за лангетне				4.710.35	159.02	758.391.10	4.832.21	158.50	766.377.87
за резане				1.451.83	127.57	185.211.48	1.518.46	126.41	191.941.44
УКУПНО	255.41	97.18	24.810.50	7.458.56	146.29	1.091.125.01	7.713.97	144.67	1.115.945.51
за фурир				13.58	121.64	1.654.36	14.33	121.55	1.741.79
за лангетне				9.55	98.01	941.60	12.52	92.67	1.161.14
за резане				46.04	94.09	3.934.56	47.44	83.68	3.999.96
УКУПНО	453	75.13	340.34	69.77	93.63	6.532.52	74.30	92.50	8.872.86
за фурир				108.50	120.03	13.023.63	108.50	120.03	13.023.63
за лангетне				55.68	98.44	5.481.26	55.68	98.44	5.481.26
за резане				48.42	84.14	4.072.92	48.42	84.14	4.072.92
УКУПНО	212.60	106.20	22.578.83	212.60	106.20	22.578.83	212.60	106.20	22.578.83
УКУПНО	651.88	96.09	62.638.18	1.148.10	139.17	1.551.486.10	1.179.98	136.79	1.614.124.37
за фурир	67.96	47.00	3.155.06	2.579.86	72.00	185.749.92	2.647.84	71.36	188.944.98
за лангетне	645.92	35.00	22.607.20	4.058.49	56.00	229.515.44	4.744.41	53.14	252.127.94
за резане	1.365.78	64.75	88.440.44	17.826.45	110.33	1.966.751.55	19.192.23	107.08	2.055.191.99
УКУПНО				9.64	258.32	1.049.48	3.64	288.12	1.049.48
за фурир				470.04	210.75	99.060.63	470.04	210.75	99.060.63
за лангетне				7870.71	137.89	1.085.309.37	7.870.71	137.89	1.085.309.37
за резане				4443.91	164.43	864.082.29	4.443.91	164.43	864.082.29
УКУПНО				4.107.13	80.07	329.594.12	4.107.13	80.07	329.594.12
за фурир				16.895.43	117.08	1.978.111.39	16.895.43	117.08	1.978.111.39
за лангетне				13.03	545.23	7.104.40	13.03	545.23	7.104.40
за резане				353.40	287.87	101.731.60	353.40	287.87	101.731.60
УКУПНО				183.68	212.11	40.950.80	183.68	212.11	40.950.80
за фурир				168.05	174.74	29.469.35	168.05	174.74	29.469.35
за лангетне				728.14	246.18	179.256.15	728.14	246.18	179.256.15
за резане				410.43	221.02	90.714.52	410.43	221.02	90.714.52
УКУПНО				240.20	76.18	18.202.51	240.20	76.18	18.202.51
за фурир				9622.03	66.25	637.427.29	9.622.03	66.25	637.427.29
за лангетне				1825.21	61.69	1.149.012.56	22.595.70	56.11	1.273.023.87
за резане				48.521.49	87.17	4.052.834.42	50.502.98	82.57	4.177.435.73
УКУПНО				64.347.94	93.55	6.016.575.97	69.785.21	89.31	6.232.627.72

Директор:
Таша Насић дат. изн. шир.

Нико Јагарић

Извештај савишено-мат:
датум: 12.Јан-2021

Продаја

Продаја шумских дрвних сортимената у извјештајном периоду вршена је на основу Правилника о продаји шумских дрвних сортимената усклађеним са Одлуком Владе РС о начину продаје шумских дрвних сортимената поријеклом из државних шума на територији РС. Правилником је на транспарентан начин разрађен систем продаје шумских дрвних сортимената и свим купцима је омогућена куповина производа шумарства под једнаким условима, уз уважавање тржишних законитости. Правилник прописује услове продаје које субјекти требају испуњавати да би остварили право учешћа у куповини шумских дрвних сортимената путем уговора за сукцесивну испоруку, а у најкраћем то су:

- да су уписана у регистар правних лица;
- да посједују доказ о испуњавању услова за обављање дјелатности резања дрвета, цијепања дрвета, полуфиналне, финалне и хемијске прераде дрвета;
- да посједују трансакцијски рачун код банке и
- да посједују порезни и ПДВ број.

Пласман производа шумарства обављан је непосредном продајом предузећима која се баве примарном, полуфиналном, финалном и хемијском прерадом дрвета путем уговора за сукцесивну испоруку, те продаја за потребе мјесног становништва. Значајно је напоменути да у извјештајном периоду није било изразитих потешкоћа око пласмана шумских дрвних сортимената као током претходних неколико година, када су с појавом економске кризе наступиле потешкоће око продаје узроковане смањењем тражње. Већина пласмана дрвних сортимената остварен је на домаћем тржишту.

Продаја ШДС-а вршена је углавном према купцима са којима газдинство има закључене уговоре о сукцесивној испоруци. Обезбјеђење одгођеног плаћања на 90 и 60 дана је мјенично, а за одложено плаћање од 30 дана као инструмент обезбјеђења је гаранција банке.

Првих 10 купаца са оствареним прометом приказан је у табели 4.3.

Табела 4.3

Купац	Уговорено м³	Уговорено КМ	Промет м³	Промет у КМ	Учешће %
Дестилација АД Теслић	9.000	547.000,00	6.910	411.614,00	7
ФОД ДОО Шековићи	7607	712.267,00	5650	630.009,00	10
МБ ЈОХОВАЦ ДОО Главићице	6232	489.135,00	5336	413.264,00	7
БУКОМ-ПРОМ ДОО Власеница	5765	578.185,00	4758	558.883,00	9
ДРИЊАЧА ДОО Тишча	5663	595.059,00	3573	438.229,00	7
NATRON HAYAT ДОО Маглај	5600	361.200,00	5009	318.270,00	5
ГОД ДОО Зворник	3600	459.008,00	3516	520.676,00	8
BHS POWER ДОО Братунац	3411	214.349,00	3183	200.796,00	3
ВС КОМЕРЦ ДОО Бијељина	3108	238.779,00	2974	238.207,00	4
ШПИЦ ПЕТРОЛ ДОО Пале	2966	276.900,00	2485	246.004,00	4

Наплата од купаца за испоручене производе је задовољавајућа, а највећи дио текућих потраживања по уговорима за сукцесивну испоруку су осигурана гаранцијама. Укупна потраживања на дан 31.12.2020.године износе 459.037 КМ и мања су за 146.546 КМ у односу на почетно стање (31.12.2020.године потраживања износила 605.583 КМ).

4. СТАЊЕ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНЕ ПРОИЗВОДЊЕ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА

Укупне залихе су приказане у следећим табелама за четинаре и лишћаре:

Табела 4.1.

ШГ «Бирач»	ЧЕТИНАРИ				
	Трупци	ТТ стубови	Рудно дрво	Целул. дрво	Укупно
Шума пањ	6		2	32	40
Кам. пут	68		38	210	316
Стовариште					
Укупно:	74		40	242	356

Табела 4.2.

ШГ «Бирач»	ЛИШЋАРИ						
	Трупци				Целул. дрво	Огрев. дрво	Укупно
	Буква	Плем.л	Храст	Ост.л.			
Шума пањ	685	2		20	1.238	2.822	4.767
Кам. пут	432				932	1.300	2.664
Стовариште							
						11	11
Укупно:	1.117	2		20	2.170	4.133	7.442

Табела 4.3.

ШГ «Бирач»	Залихе на 31.12.2019.г.			Залихе на 31.12.2020.г.		
	Количина	Вриједност		Количина	Вриједност	
	м³	КМ/м³	КМ	м³	КМ/м³	КМ
Шума пањ	5436	35,36	192.216,96	4.807		
Кам. пут	1566	59,52	93.208,32	2.980		
Стовариште	62	69,52	4.310,24	11		
Укупно:	7064	41,02	289.735,52	7.798		

Залихе су у оптималним количинама 7.798 м³ (четинара 356 м³ и лишћара 7.442 м³). Залихе на крају године су на ниском нивоу што је видљиво и у поређењу са залихама у претходној години. У односу на 2019. годину залихе су веће за 734 м³.

Нето продајна вриједност залиха недовршене производње представља процијењену продајну вриједност готових производа, умањену за процијењене трошкове довршавања и процијењене трошкове продаје и износи 32,87 КМ, и у односу на прошлу годину је за 2,49 КМ мања.

Нето продајна вриједност залиха готових производа представља процијењену вриједност умањену за процијењене трошкове продаје и износи 61,20 КМ, што је за 1,68 КМ више у односу на предходну годину.

Процијењени трошкови продаје залиха недовршене производње и готових производа, за потребе свођења ових залиха на нето продајну вриједност, утврђује се на бази искуственог вишегодишњег учешћа ових трошкова у приходима од продаје.

Сортиментна структура залиха не одражава структуру производње, тако да трупци четинара и лишћара у укупној производњи чине 43 % (трупци четинара 17 %, трупци лишћара 26 %), док у залихама учествују са 16 % (трупци четинара у укупним четинарима 1 %, трупци лишћара у укупним лишћарима 15 %).

Огрев у укупној производњи ШДС-а учествује са 32%, а у залихама са 53%. Диспропорција квалитетне структуре ШДС-а у производњи са једне стране и у залихама са друге стране, условљена је технолошким процесом рада (мање вриједни сортименти по правилу се извозе и реализују у завршној фази радова) и већом потражњом на тржишту за вреднијим шумским дрвним сортиментима, првенствено трупцима. Ова појава се може сматрати и позитивном ако се узме у обзир да се мањим задржавањем вриједнијих ШДС смањује и могућност њиховог декласирања у смислу квалитета.

Табела 4.4.

ШУ «Зворник»	ЧЕТИНАРИ				
	Трупци	ТТ стубови	Рудно дрво	Целул. дрво	Укупно
Шума пањ					1
Кам. пут	1				
Стовариште					
Укупно:	1				1

Табела 4.5.

ШУ «Зворник»	ЛИШЋАРИ						
	Трупци				Целул. дрво	Огрев. дрво	Укупно
	Буква	Плем.л	Храст	Ост.л.			
Шума пањ	278				517	681	1476
Кам. пут	2				2	102	106
Стовариште							
Укупно:	280				519	783	1582

5. УРЕЂИВАЊЕ ШУМА

Служба за уређивање и пројектовање у шумарству организационо се налази у оквиру техничких послова предузећа, и своје задатке и активности подређује потребама предузећа. Основни задатак ове службе је законито обављање свих послова који су дефинисани, с једне стране прописаном законском регулативом, и с друге стране потребама предузећа у оквиру дефинисаних активности. Ова служба издаје Рјешења за све врсте дознаке стабала (редовна, санитарна, њега, АД стабала, шумско узгојних радова) и израде Извођачких пројеката за извршене све врсте дознаке по усвојеној Методици за израду истих у програму јединственог информационог система. Служба руководи пословима за технички пријем радова у одјелима по Извођачким пројектима, те по извршеним техничким пријемима комисија сачињава записник који се евидентира у регистар евиденција. Ова служба прати теренски рад пројектаната гдје обрађује и обједињује теренске податке а везано за све врсте дознаке, те сачињава мјесечне, периодичне и годишње информације и извјештаје. Током јануара и фебруара 2019. године вршено је сумирање исказа сјеча по шумским управама односно за цјелокупно шумскопривредно подручје. Вршена је анализа сјеча по привредним јединицама и шумскопривредном подручју те израда прегледа извршених сјеча по газдинским класама које се користе као полазна основа у изради плана дознаке.

Табеларни преглед извршених радова у служби уређивања шума

Табела 5.1.

Р. бр.	ШГ „Бирач“	Број одјела	Површ. одјела ha	Број стабала	Нето маса m³
	Опис радова				
ДОЗНАКА					
1	Редовна дознака	36	1700	68521	60711
2	Санитарна дознака	85	500	6163	5485
3	Дознака за прореде - њега култура	10	300	6400	1520
4	Надознака стабала	24	1290	2620	835
5	Дознака одобрених тр. траса и кам. путева				
6	Дознака по основу захтјева Телекома, Електропривр. и сл.				
7	Анекс пројеката	2	120	1650	700
Укупно:		157	3910	85354	63766

Пројектовање влака		Број одјела	Површ. ха	Дужина km
8	Рекогносцирање терена	36	1700	26,5
9	Пројектов. нових влака у току ред. дознаке	3	102	1,50
10	Обиљежавање старих влака	36	1700	25
11	Пројектов. влака као анекс пројекта			
Укупно		36	1802	26,5

Канцеларијски послови		Број пројеката
Израда извођачких пројеката		
11	Редовна дознака	36
12	Санитарна дознака	42
13	Њега шума и прпреде	10
14	Остали пројекти –трасе Телеком	
15	Израда анекса пројекта	2
Укупно		90

Табела 8.2.

Р. бр.	ШУ-а „Зворник“	Број одјела	Површ. одјела ћа	Број стабала	Нето маса m³
	Опис радова				
ДОЗНАКА					
1	Редовна дознака	9	500	17505	8102
2	Санитарна дознака	34	110	4450	2762
3	Дознака за прореде - њега култура	3	60	2000	250
4	Надознака стабала	4	250	320	95
5	Дознака одобрених тр. траса и кам. путева				
6	Дознака по основу захтјева Телекома, Електропривр. и сл.				
7	Анекс пројеката	1	60	450	250
Укупно:		51	980	24.725	11459
Пројектовање влака		Број одјела	Површ. ћа	Дужина km	
8	Рекогносцирање терена	9	500	2	
9	Пројектов. нових влака у току ред. дознаке				
10	Обиљежавање старих влака	9	500	2	
11	Пројектов. влака као анекс пројекта				
Укупно		9	500	2	
Канцеларијски послови		Број пројеката			
Израда извођачких пројеката					
11	Редовна дознака	8			
12	Санитарна дознака	14			
13	Њега шума и прпреде	3			
14	Остали пројекти –трасе Телеком				
15	Израда анекса пројекта	1			
Укупно		26			

6. ЦЕРТИФИКАЦИЈА ШУМА

Према дефиницији, "FSC сертификација газдовања шумама значи да се шумом и шумским земљиштем газдује према строгим еколошким, социјалним и економским стандардима". FSC сертификат представља велику част, чиме се међународно признаје да је газдовање шумама ЈПШ "Шуме Републике Српске" у складу са строгим критеријима, а ово је уједно и признање шумарској струци у Републици Српској која генерацијама на одговоран начин газдује овим изузетно значајним националним ресурсом. На овај начин шумарство Републике Српске улази у сам врх свјетских трендова, јер је по FSC стандардима сертификцирана површина државних шума у свим шумским газдинствима која се налазе у саставу ЈПШ "Шуме Републике Српске", што у свјетским размјерима представља изузетан резултат. Морамо нагласити да смо први у региону након Хрватске сертифицивали комплетно подручје државних шума и у томе смо чак испред Словеније, Србије и Федерације БиХ. Повећана друштвена свијест о уништавању и деградацији шума је довела до тога да се потрошачи желе осигурати да куповином дрвета и других производа шума неће допринијети том уништавању, већ помоћи очувању шумског богатства за будућност. Одговарајући на такве захтјеве, појавиле су се међународне организације које су израдиле стандарде које је потребно задовољити како би се стекло право на заштићену маркицу која је препознатљива и означава производе који су настали одговорним газдовањем шумама. На основу тога разрађене су процедуре којима се испитује да ли они који газдују шумама и шумским земљиштем поштују одредбе међународно признатих стандарда за сертификацију газдовања шумама. FSC стандарди су засновани на принципима и критеријима који воде бригу о економским, социјалним и еколошким компонентама газдовања шумама. Сертификат може издати само од FSC вијећа овлаштена организација (у случају ЈПШ "Шуме РС" то је SGS Словачка) која обавља инспекцију организације те увидом у документацију и стање на терену утврђује степен усклађености са стандардима. FSC сертификат се издаје на пет година, а подложен је годишњим мониторинг посјетима. У ЈПШ "Шуме Републике Српске" је организован групни систем FSC сертификације газдовања шумама. У том систему Јавно предузеће осигурава својим интерним процедурама да се сви организациони дијелови Предузећа придржавају FSC стандарда, а акредитационо тијело које је издало сертификат методом узорка врши годишњи мониторинг Јавног предузећа. Наше газдинство" је успјешно завршило процес рециртификације по FSC стандардима и продужило важност FSC сертификата за газдовање шумама до 10.03.2021. године.

7. РАДНА СНАГА

Укупан број запослених радника на дан 31.12.2020. године у Предузећу је 133, а структура запослених поређена са структуром предвиђеном по систематизацији и бројем радника је следећа:

Евидентно је да газдинство има вишак запослених, а самим тим је изложено високим фиксним трошковима за бруто плате и накнаде

ШГ „Бирач“	ВСС	ВШС	ССС	НСС	КВ	ПК	Укупно
Број извршилаца по систематизацији	25	2	65	1	28	1	122
Квалификациона структура	38	1	67	1	26		133
Стални радни однос	25	1	64	1	26		117
Рад на одређено вријеме	4		3				7
Приправници	9						9
	38	1	67	1	26		133
ШУ-а „Зворник“	ВСС	ВШС	ССС	НСС	КВ	ПК	Укупно
Број извршилаца по систематизацији	4		10				14
Квалификациона структура	4		19				23
Стални радни однос	4		19				23
Рад на одређено вријеме							
Приправници							
	4		19				23

У 2018 години кренуло се у израду Статута Предузећа усклађеног са Законом о предузећима и другим важећим законима у Републици Српској, као и израда јединственог нормативног акта о Организацији и систематизацији радних мјеста, којим би се требало коначно уредити питање радне снаге, евентуални вишак радника, одговарајућа квалификациона структура, распоред радника у складу тог акта и друга потребна питања из домена радне снаге. 23.08.2018. године Управа ЈПШ је донијела Одлуку о категоризацији шумских газдинстава и критеријумима за број извршилаца у Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста. По тој категоризацији ШГ «Бирач» спада категорију великог газдинства јер се простире на подручју 4 општине. Према критеријуму за одређивање броја извршилаца у ШГ «Бирач» (сјечиви етат) ШГ «Бирач» може да има 86 извршилаца, а ШУ-а «Зворник» 14. 18.11. 2019. Управа доноси наредбу да се изврши усклађивање унутрашње организације и броја извршилаца са Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Газдинству, а са реализацијом истог се кренуло почетком 2020. године. Тако да је систематизовано 86 радних мјеста, а садашњи вишак радника, кроз напријед предложено проширење дјелатности, након преквалификације, је распоређен на шумско-узгојне радове, послове коришћења дрвне биомасе, сакупљање осталих производа шума и друге послове.

Неопходно је даље зауставити пријем нових радника, посебно административног особља, док се постојећа радна мјеста не растерете природним одливом кадрова.

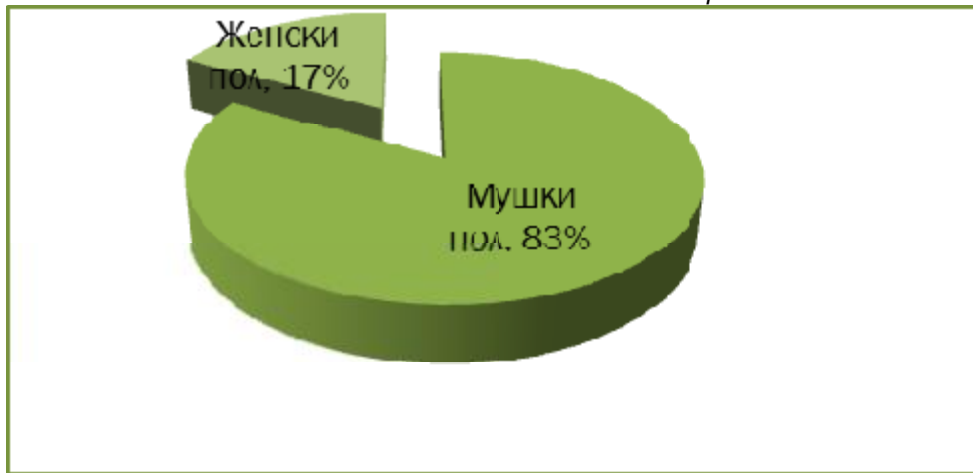
Цијена рада за пословну годину је била на нивоу 130 КМ. Запосленима није исплаћена плата за децембар.

Током пословне године евидентно је 16.832 сати боловања, од чега је на терет газдинства исплаћено 7.136 сати, а остатак је рефундиран преко надлежног Фонда здравства, што у великој мјери говори о односу запослених према радним обавезама и ствара проблеме у организацији рада.

Када је у питању ШУ-а Зворник током пословне године евидентно је 2944 сати боловања, од чега је на терет газдинства исплаћено 960 сати.

Од укупно запослених радника 22 радника су женског пола а 111 радника је мушког пола.

Пол запослених радника

9. ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА

Да би газдовање шумама било рационално и у економском смислу оправдано, неопходно је укупан обим и структуру радова ускладити са економско-финансијским и тржишним условима привређивања. Економско-финансијска анализа газдовања шумама и шумским земљиштем Власеничког шумскопривредног подручја усклађује и објашњава обим и структуру планираних радова у односу на економско-финансијске ефекте привређивања. Овдје спада: укупан приход, добитак и губитак као теоретски аспект економско-финансијске анализе, а затим изворно стицање и расподјела остварених економских ефеката ШГ "Бирач" Власеница.

9.1. Биланс успјеха

План формирања и расподјеле укупног прихода (план биланса успјеха) је продукт планираног обима реализације шумских дрвних сортимената и њихових цијена из важећег ценовника, као и осталих пословних, финансијских и других прихода, са једне стране, те пословних, финансијских и осталих расхода насталих коришћењем шума и шумског земљишта у складу са Законом о шумама и осталим законским и подзаконским прописима, са друге стране.

Табела 9.1.1.

ШГ „Бирач“	Остварено у 2019. години	План у 2020. години	Остварено у 2020. години
Структура			
1	2	3	4
Пословни приходи	6.537.570	7.012.525	6.698.731
Пословни расходи	5.709.046	6.604.148	5.976.907
Резултати из пословних активности	828.525	408.377	721.824
Финансијски приходи	9.067	18.000	138.288
Финансијски расходи	327.585	241.600	305.331
Резултати из финансијских активности	-318.518	-223.600	-167.043
Добит редовне активности	510.007	184.777	554.781
Остали приходи	50.931	3.000	154.977
Остали расходи	29.296	17.000	189.128
Резултати из осталих активности	21.633	-14.000	-34.151
Приходи из основа исправки грешака	12494		1.577
Расходи из основа исправки грешака	1.592		54.000
	10.902		-52.423
Резултат периода	542.542	170.777	468.206
Нето резултат периода	542.542	170.777	468.206
Укупни приходи	6.610.062	7.033.525	6.993.573
Укупни расходи	6.067.520	6.862.748	6.525.367

Табела 9.1.2.

ШУ-а „Зворник“	Остварено у 2019. години	План у 2020. години	Остварено у 2020. години
1	2	3	4
Пословни приходи	460.651		800.259
Пословни расходи	754.079		907.224
Резултати из пословних активности	-293.428		-106.965
Финансијски приходи	250		
Финансијски расходи	9		80
Резултати из финансијских активности	241		-80
Добит редовне активности	-293187		
Остали приходи	2.679		4297
Остали расходи	1033		5.900
Резултати из осталих активности	1.646		-1603
Резултат периода	-291.541		-108648
Нето резултат периода	-291.541		-108.648
Укупни приходи	463.580		804556
Укупни расходи	755.121		913.204

9.1.1. Приходи

Приходи обухватају приходе од уобичајених активности предузећа и добитке. Приходи од уобичајених активности су приходи од продаје робе, производа и услуга, приходи од активирања учинака, приходи од субвенција, дотација, регреса, компензација и повраћаја даџбина по основу продаје робе, производа и услуга, приходи од доприноса и чланарина и други приходи који су обрачунати у књиговодственој исправи, независно од времена наплате.

Добици представљају друге ставке које задовољавају дефиницију прихода и могу, али не морају да проистекну из уобичајених активности предузећа. Добици представљају повећање економских користи и као такви по природи нису различити од прихода. Добици укључују добитке проистекле из продаје дугорочних средстава, нереализоване добитке. Добици се приказују на нето основи, након умањења за одговарајуће расходе.

Укупан приход је финансијски изражен бруто резултат пословања ШГ "Бирач" Власеница. У принципу, укупан приход је функција обима производње, продаје и тржишта. Фактори који утичу на обим производње јављају се индиректно и као фактори укупног прихода (трошкови и њихова структура). Укупан приход је функција продаје, јер је то производња која је реализована на тржишту.

Компоненте структуре укупног прихода чини његово формирање и расподела. Са гледишта формирања укупног прихода његову структуру чини:

- вриједност продате робе,
- вриједност извршених услуга,
- други приходи остварени пословањем и
- ванредни приходи.

Са гледишта расподеле структуру укупног прихода чине:

- утрошена средства (трошкови материјала и трошкови средстава рада) и
- доходак, који представља разлику између наплаћене вриједности и других прихода са једне и трошкова средстава за производњу и ванредних расхода са друге стране.

Формирање укупног прихода и његова расподела може се анализирати на основу произведене и утрошене вриједности, односно њиховог међусобног односа.

Дакле укупан приход газдинство стиче продајом шумских дрвних сортимената и осталих производа шумарства на домаћем тржишту и из осталих извора Газдинство је у 2020. години остварило укупан приход у износу од 6.993.573 КМ што је више од прошлогодишњег остварења за 383.511 КМ, док је мање за око 1 % од планираног (вриједносно 39.952 КМ). Мање остварен укупни приход у односу на план је највећим дијелом због мањих прихода остварених продајом учинака због мањег извршења физичког обима производње у ШУ-и „Зворник“и ШУ-и «Шековићи» и једним дијелом узрокован изостанком планираних прихода по основу надокнаде за унапређивање општекорисних функција шума (проширена репродукција).Највећи дио пословних прихода се односи на приходе од продаје производа-6.227.270КМ или 93% укупних пословних прихода и на приходе остварене из намјенских извора, члан 89. Закона о шумама у износу од 220.058 КМ или 3 % од укупних пословних прихода.

9.1.1.1.Послени приходи

Табела 9.1.1.1.1.

Опис	Остварено у 2019.г.	Планирано у 2020.г.	Остварено у 2020.г
Приходи од продаје учинака	5.745.620	6.401.637	6.227.270
Приходи од актив. или потрош. робе и учинака	85.589	76.230	88.862
Повећање вриједности залиха учинака	71.846		35.450
Смањење вриједности залиха учинака			
Повећање вриједности шума-простар.-извођачи	417.555	371.885	220.058
Приходи од премија, субвенција и дотација	62.963	10.000	48.096
Приходи од закупнина	15.000	15.000	15.000
Приходи од донација	2.362	2.363	2.363
Приходи из намјенских извора		34.410	
Остали приходи по другим основама	136.635	101000	61.632
Укупно пословни приходи	6.537.570	7.012.525	6.698.731

Приходи од продаје учинака у 2020.години у износу од 6.227.270КМ (у 2019.години су износили 5.745.620 КМ) у највећем дијелу се односе на приходе од продаје ШДС-а. Приходи представљају фактурисану реализацију по јединственом ценовнику на нивоу Предузећа.

Приходи од активирања или потрошње робе или учинака се односе на приходе по основу члана 89, став 1) Закона о шумама („Службени гласник РС“број 75/08 и 60/13) *Корисник шума и шумског земљишта у својини Републике дужан је да плаћа накнаду за коришћење шума и шумског земљишта у висини од 10% финансијских средстава остварених продајом шумских дрвних сортимената, утврђеним по цијенама у шуми на пању по ценовнику корисника.*

Повећање вриједности залиха учинака се књижи на основу пописа истих на крају године. Залихе се воде по цијени коштања.

Повећање вриједности шума-простар.-извођачи

Остали приходи по другим основама се односе на накнаде за рад у приватним шумама (46.964 КМ укупно за газдинство и 17.750 КМ за ШУ „Зворник“ што чини 38% од укупно оствареног ФУШ-а),и приходе од накнаде шумске штете (14.668 КМ укупно за газдинство и 4.296 КМ у ШУ-и „Зворник“).

9.1.1.2. Финансијски приходи

Табела 9.1.1.2.1.

Опис	Остварено у 2019.г.	Планирано у 2020.г.	Остварено у 2020.г.
- Приходи од камата	6.406	10.000	134.274
- Остали финансијски приходи	2.661	8.000	4.015
Укупно финансијски приходи	9.067	18.000	138.288

9.1.1.3. Остали приходи

Табела 9.1.1.3.1.

Опис	Остварено у 2019.г.	Планирано у 2020.г.	Остварено у 2020.г.
- Добици по ос. родаје нем.ул.	300	500	
- Наплаћена отпсана потраж.	4.879	2.500	59
- Прих. од см.обав.укид.неиск.	45.752	-	154.918
Укупно остали приходи	50.931	3.000	154.977

9.1.2. Расходи

Расходи обухватају трошкове који проистичу из уобичајених активности предузећа и губитке. Трошкови који проистичу из уобичајених активности предузећа укључују расходе директног материјала и робе и друге пословне расходе (трошкови осталог материјала, производне услуге, резервисања, амортизација, нематеријални трошкови, порези и доприноси правног лица независни од резултата, бруто зараде, и остали лични расходи), независно од момента плаћања.

Губици представљају друге ставке које задовољавају дефиницију расхода и могу, али не морају, да проистекну из уобичајених активности предузећа. Губици представљају смањење економских користи и као такви нису по својој природи различити од других расхода. Губици се обично приказују на нето основи, након умањења за одговарајуће приходе.

Укупни расходи су мањи од планираних за 5%, док су у односу на остварене у претходној години за 7% већи. У укупним расходима пословни расходи учествују са 92% или 5.976.907КМ. Од трошкова производних услуга у укупном износу од 2.238.244КМ трошкови сјече и израде износе 710.910 КМ или 32%, трошкови привлачења 1.291.753КМ или 58%, а остале производне услуге (трошкови изградње тракторских и анималних влака, трошкови одржавања камионских путева, трошкови одржавања путничких и теренских возила и друга одржавања, трошкови закупнина, трошкови рекламе и пропаганде, трошкови развојних услуга и друге производне услуге) износе 20.6757КМ или 9%. Учешће зарада и накнада зарада у укупним пословним расходима је 39%. Трошкови бруто зарада и накнада зарада су незнатно мањи за 1 % него у 2019. години, за 20.677 КМ а од планираних за 1%.

Просјечни трошкови сјече и израде су 10,94 КМ/м³ (што је за 0,18 КМ/м³ више у односу на 2019. годину), а привлачења 19,72КМ/м³ (што је за 1,61 КМ/м³ мање у односу на 2019. годину), односно укупно 30,66 КМ/м³. У односу на прошлу годину остварена је већа цијена за 1,79 КМ/м³. У укупној структури трошкова сјече трошкови привлачења учествују само екстерни извођачи.

9.1.2.1. Пословни расходи

Опис	Остварено у 2019.г.	Планирано у 2020.г.	Остварено у 2020.г.
Трошкови материјала	106.385	159.000	96.780
Трошкови бруто зарада	2.368.459	2.279.501	2.347.782
Остали лични расходи	104.531	96.000	93.931
Трошкови производних услуга	1.979.040	2.768.505	2.238.244
Трошкови амортизације	112.992	143.629	69.335
Трошкови резервисања	407.766	448.115	461.647
Нематеријални трошкови	629.873	709.398	669.188
Укупно пословни расходи	5.709.046	6.604.148	5.976.907

Трошак се књижи на основу мјесечног извјештаја робног књиговодства о утрошку који се води по мјестима трошка, а материјално књиговодство утрошак евидентира на основу излаза из складишта које се евидентира на основу требовања руководиоца појединих радних јединица.

Трошкови материјала

Опис	Остварено у 2018.г.	Планирано у 2020.г.	Остварено у 2020.г.
Трошкови материјала за израду	18.551	14.000	5.759
Трошкови режијског материјала	41.285	74.000	51.727
- Утрош.канцеларијски материјал	4.794	10.000	6.010
- Утрошени резервни дијелови	4.927	15.000	3.542
- Утрошени алат и ситан инвентар	1.188	5.000	881
- Утрошена ХТЗ опрема	3.824	12.000	14.963
- Утрошене ауто-гуме	2.434	5.000	2.059
- Утрошени остали реж.материјал	24.118	27.000	24.272
Трошкови горива и енергије	46.549	71.000	39.294
- Утрошено гориво и мазиво	34.600	50.000	27.526
- Утрошена електрична енергија	5.237	6.000	4.222
- Утрошено остало гориво	6.712	15.000	7.546
Укупно пословни расходи	106.385	159.000	96.780

Трошкови материјала за израду и режијског материјала

- Набавка материјала
- Трошкови материјала за израду учинака
- Трошкови режијског материјала

Трошкове материјала за израду чине трошкови набавке садница.

Трошкови материјала за израду учинака исказују се кроз трошкове основног материјала и сировина за израду учинака, трошкове помоћног материјала за израду учинака, трошкове амбалаже, трошкове осталог материјала.

Трошкови режијског материјала исказују се кроз утрошени материјал у промету производима и услугама, утрошене ауто гуме које се у цјелини отписују у периоду набавке, утрошена ХТЗ опрема која се у цјелини отписује у периоду набавке, материјал и дијелови утрошени за текуће одржавање основних средстава, утрошен остали (режијски) материјал.

Трошкови горива и енергије исказују се кроз трошкове нафтних деривата, трошкове осталог горива, трошкове електричне енергије и трошкове топлотне енергије.

Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода

- Плата након опорезивања
- Порези
- Доприноси
- Трошкови отпремнина, награда и помоћи у складу са прописима о раду
- Трошкови запослених на службеном путу
- Трошкови бруто осталих личних расхода

Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода- исказују се трошкови по основу обрачунатих зарада, накнада зарада и других примања запослених, као и трошкови по основу обрачунатих накнада именованим лицима за чланство у одборима, комисијама и сл.

Трошкови отпремнина, награда и помоћи у складу са прописима о раду - исказују се укупни трошкови бруто обрачунатих отпремнина, награда и помоћи у складу са прописима о раду. **Трошкови запослених на службеном путу** - исказују се трошкови настали на службеном путу као што су: дневнице, накнада за коришћење сопственог возила, трошкови превоза, трошкови смјештаја, трошкови исхране на службеном путу и сл.

Трошкови бруто осталих личних расхода- исказују се укупни трошкови осталих личних расхода и накнада као накнаде трошкова превоза на радно мјесто и са радног мјеста и остале накнаде трошкова запосленима које нису обухваћене на другим рачунима.

Остали лични расходи

Опис	Остварено у 2019.г.	Планирано у 2020.г.	Остварено у 2020.г.
Трошкови отпремнина, награда и помоћи	34.667	30.000	25.110
- Отпремнине за одлазак у пензију	2.879	12.000	2.292
- Помоћ запосленима	31.788	18.000	22.818
Трошкови дневница за служ.пут.	1.218	1.000	160
Трошкови превоза рад. на посао	68.646	65.000	68.661
Укупно лични расходи	104.531	96.000	93.931

Трошкови производних услуга

Опис	Остварено у 2019.г.	Планирано у 2020.г.	Остварено у 2020.г.
Трошкови на изради учинака	1.788.820	2.575.805	2.047.988
- Услуге сјече	670.838	890.616	710.910
- Услуге извоза дрвних сортимената	1.022.182	1.403.592	1.257.606
- Услуге превоза дрвних сортимената	1.020		2.095
- Услуге израде шумских влака	35.130	65.327	43.230
- Услуге износа дрвних сортимената	59.650	216.270	34.147
Трошкови транспортних услуга	22.484	34.000	26.282
- Транспортне услуге	600	6.000	
- ПТТ услуге	21.884	28.000	
Трошкови услуга одржавања	126.052	130.000	127.160
- Услуге текућ.одрж.осн.средстава	9.085	20.000	1.650
- Услуге одржавања путева	107.820	95.000	117.342
- Услуге одржавања и прања возила	5.405	8.000	3.468
- Трошкови одржавања ПИС-а	1.788	2.000	2.120
- Трошкови чишћења снијега	1.954	5.000	2.580

Трошкови закупнина	280	200	351
Трошкови рекламе и пропаганде	2.674	2.500	2.680
Трошкови развоја који се не к	12.730	-	3.327
Трошкови осталих услуга	26.000	26.000	31.109
- Трош. за услуге заштите на раду	4.552	3.000	1.577
- Трошкови регистрације возила	2.800	3.500	2.193
- Трош. комуналних услуга	8.505	9.500	9.633
- Трошкови уговора о дјелу	10.143	10.000	10.538
- Трошкови осталих услуга			6.169
Укупно тр. производних услуга	1.979.040	2.768.505	2.238.244

Трошкови производних услуга

Трошкови производних услуга- исказују се производне услуге на изради учинака, транспортне услуге, услуге одржавања, закупнине, трошкови сајмова, рекламе и пропаганде, трошкови истраживања и остале производне услуге. На овим рачунима се обухватају и бруто износи накнада по уговорима са физичким лицима ван радног односа које имају карактер производних услуга.

Трошкови услуга на изради учинака исказују се услуге на изради учинака који су саставни дио процеса производње тих учинака.

Трошкови транспортних услуга исказују се транспортне услуге извршене од стране других правних лица и предузетника.

Трошкови услуга одржавања исказују се трошкови одржавања основних средстава.

Трошкови закупа исказују се закупнине обрачунате по основу оперативног (текућег) закупа туђих основних средстава (опреме, пословног, складишног и другог простора).

Трошкови сајмова исказују се трошкови који настају у вези са излагањем на сајмовима и другим изложбама производа, робе и услуга у земљи и иностранству.

Трошкови рекламе и пропаганде исказују се услуге по основу извршене рекламе и пропаганде, као и трошкови по основу рекламног и пропагандног материјала.

Трошкови осталих услуга исказују се остале производне услуге, услуге заштите на раду и остале услуге.

Трошкови амортизације и резервисања

- Трошкови амортизације
- Накнада за кориштење шума и шумског земљишта

Трошкови амортизације- исказују се трошкови амортизације нематеријалних средстава и материјалних сталних средстава која се амортизују, обрачунатих према рачуноводственој политици правног лица.

Трошкови резервисања се односе на трошкове по основу члана 89. Став 1) Закона о шумама („Службени гласник Републике Српске“ број 75/08 и 60/13) у износу 461.647 КМ (*Корисник шума и шумског земљишта у својини Републике дужан је да плаћа накнаду за коришћење шума и шумског земљишта у висини од 10% финансијских средстава остварених продајом шумских дрвних сортимената, утврђеним по цијенама у шуми на пању по ценовнику корисника*)

Трошкови накнада за шуме (члан 89. став 1. ЗОШ) - накнада за кориштење шума и шумског земљишта у својини Републике (средства за просту репродукцију), издвајају се из оствареног укупног прихода корисника шума и шумског земљишта у својини Републике, с тим да издвојена средства не могу бити мања од 10% вриједности продатих шумских сортимената утврђеној по цијенама у шуми на пању по ценовнику корисника шума и шумског земљишта у својини Републике.

Накнада за општине - исказује се надокнада коју је корисник шума и шумског земљишта дужан да плаћа за развој неразвијених дијелова општине са које потичу продати сортименти у износу од 10% финансијских средстава остварених продајом шумских дрвних сортимената утврђених по цјеновнику, по цијенама франко камионски пут.

 Нематеријални трошкови

Опис	Остварено у 2019.г.	Планирано у 2020.г.	Остварено у 2020.г.
Трошкови непроизводних услуга	12.430	12.000	9.199
- Трошкови ревизије	927	1.000	704
- Трошкови адвокатских услуга	819	819	
- Трошкови здравствених услуга	3.280	3.100	5.526
- Трошкови стручног образовања	2.500	2.000	550
- Трошкови стручног усавршавања	2.707	2.000	622
- Трошкови геодетских услуга	73	500	465
- Трошкови сертификације шума	1.331		1.331
- Остале непроизводне услуге	793	1.000	
Трошкови репрезентације	3.302	5.500	1.912
Трошкови премија осигурања	9.008	9.500	7.618
Трошкови платног промета	2.900	4.000	5.106
Трошкови чланарине	2.983	3.118	1.858
Трошкови пореза	586.830	653.780	632.347
- Комунална и републичка такса	3.762	4.200	4.108
- Трошкови по ЗОС-општине	574.042	640.164	622.404
- Накнада за воде	1.563	1.440	1.535
- Накнада за општекорисна дејства	4.627	4.941	2.668
- Накнада за противпож. заштиту	2.615	2.815	1.412
- Порез на оружје	220	220	220
Трошкови доприноса	775	-	4.913
Остали нематеријални трошкови	11.657	21.500	6.235
- Таксе	1.063	6.000	720
- Трошкови огласа-набавка	1.591	500	1.843
- Трошкови претплате на часописе	390	1.000	1.360
- Судски трошкови и трошкови вј	-	-	
- Остали нематеријални трошкови	8.612	10.000	2.313
Укупно нематеријални трошкови	629.873	709398	669.188

Нематеријални трошкови- исказују се трошкови непроизводних услуга, репрезентације, премија осигурања, трошкови платног промета, чланарина, пореза, доприноса и остали нематеријални трошкови. На овим рачунима се обухватају и бруто износи накнада по уговорима са физичким лицима ван радног односа које имају карактер нематеријалних трошкова.

Трошкови непроизводних услуга- исказују се непроизводне услуге, као што су здравствене, адвокатске, нотарске, рачуноводствене, ревизијске, услуге чишћења и друге непроизводне услуге.

Трошкови репрезентације- исказују се издаци за репрезентацију, укључујући и вриједност сопствених производа, робе и услуга датих за репрезентацију.

Трошкови премија осигурања- исказују се трошкови премија осигурања, осим премија по основу животног осигурања.

Трошкови платног промета- исказују се услуге платног промета и друге банкарске услуге које се плаћају за обављени платни промет и извршене друге банкарске услуге.

Трошкови чланарина - исказују се чланарине пословним и другим удружењима, коморама и задружним савезима.

Трошкови пореза- исказују се трошкови пореза који се надокнађују на терет трошкова правног лица.

Трошкови доприноса- исказују се доприноси који терете трошкове правног лица.

Остали нематеријални трошкови- исказују се остали трошкови за које није прописан посебан рачун у оквиру рачуна групе

9.1.2.2. Финансијски расходи

Опис	Остварено у 2019.г.	Планирано у 2020.г.	Остварено у 2020.г.
Трошкови финансирања Генер.д.	178.008	160.000	172.200
Расходи камата	143.517	81.600	128.607
- Расходи камата по кредитима	112.746	61.600	84.106
- Расходи камата за неблаг.плаћ.	224		2.694
- Затезне камате	30.547	20.000	41.807
Остали финансијски расходи	6.060		4.524
Укупно финансијски расходи	327.585	241.600	305.331

Финансијски расходи

Финансијски расходи- исказују се расходи по основу камата, негативних курсних остали финансијски расходи.

Расходи камата- исказују се расходи камата по кредитима, по обавезама из дужничко-повјерилачких односа, затезне и друге камате, осим камата по основу обавеза према повезаним правним лицима. На овом рачуну се код примаоца лизинга исказују и расходи камата по финансијском лизингу.

Негативне курсне разлике- исказују се негативне курсне разлике настале у обрачунском периоду.

9.1.2.3. Остали расходи

Опис	Остварено у 2019.г.	Планирано у 2020.г.	Остварено у 2020.г.
Расходи по основу ИВ и отписа	2.804		3.985
Расходи по осн.зал.мат. и роб	26.492	17.000	185.143
- Трошкови судских и др.спорова	7.799	10.000	6.232
- Казне за привредне преступе	3.000		5.000
- Накнада штете трећим лицима	15.109	5.000	6.052
- ПДВ на прекомј.кало,растур,кв	332		3.562
- Непоменути остали расходи	252	2.000	164.297
Укупно остали расходи	29.296	17.000	189.128

ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ
ЗА ПЕРИОД 01.01.2020.-31.12.2020.
ПО УПРАВАМА И ЗАЈЕДНИЧКОМ СЛУЖБОМ

Р.бр.	Шумска управа	Приход	Расход	Разлика
1.	„Зворник“	752.325,78	676.504,90	75.820,88
2.	„Шековићи“	1.465.235,58	1.235.914,80	229.320,78
3.	„Власеница“	4.296.835,35	2.441.397,58	1.855.437,77
4.	Заједничке службе	479.175,82	2.171.549,26	-1.692.373,44
Укупно за ШГ“Бирач“		6.993.572,53	6.525.366,54	468.205,99

Р.бр.	Шумска управа	Приход	Расход	Разлика
1.	„Зворник“	804.555,94	913.203,77	-108.647,83
2.	„Шековићи“	1.571.516,78	1.717.564,43	-146.047,65
3.	„Власеница“	4.617.499,81	3.894.598,34	722.901,47
Укупно за ШГ“Бирач“		6.993.572,53	6.525.366,54	468.205,99

Расподјела прихода са заједничком службом по управама

Власеница	4.296.835,35+320.644,46=4.617.499,81
Шековићи	1.465.235,58+106.281,20=1.571.516,78
Зворник	752.325,78 + 52.230,16=804.555,94

Расподјела расхода са заједничком службом по управама

Власеница	2.441.397,58+1.453.300,76 = 3.894.598,34
Шековићи	1.235.914,80+481.649,63 = 1.717.564,43
Зворник	676.504,90+236.698,87 = 913.203,77

ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ
ЗА ПЕРИОД 01.01.2019.-31.12.2019.
ПО УПРАВАМА И ЗАЈЕДНИЧКОМ СЛУЖБОМ

Р.бр.	Шумска управа	Приход	Расход	Разлика
1.	„Зворник“	436.231,71	666.700,09	-230.468,38
2.	„Шековићи“	1.654.128,05	1.326.684,97	327.443,08
3.	„Власеница“	4.015.113,41	2.442.756,44	1.572.356,97
4.	Заједничке службе	504.589,38	1.631.378,63	-1.126.789,25
Укупно за ШГ“Бирач“		6.610.062,55	6.067.520,13	542.542,42

Р.бр.	Шумска управа	Приход	Расход	Разлика
1.	„Зворник“	463.580,45	755.120,81	-291.540,36
2.	„Шековићи“	1.789.509,38	1.682.634,55	106.874,83
3.	„Власеница“	4.356.972,72	3.629.764,77	727.207,95
Укупно за ШГ“Бирач“		6.610.062,55	6.067.520,13	542.542,42

ЗА ПЕРИОД 01.012018.-31.12.2018.

Р.бр.	Шумска управа	Приход	Расход	Разлика
1.	„Зворник“	836.003,23	890.669,26	-54.666,03
2.	„Шековићи“	1.868.313,65	1.446.972,24	421.341,41
3.	„Власеница“	3.910.858,36	2.402.995,82	1.507.862,54
4.	Заједничке службе	81.059,81	1.665.300,26	-1.582.240,45
Укупно за ШГ“Бирач“		6.696.235,05	6.405937,58	290.297,47

Р.бр.	Шумска управа	Приход	Расход	Разлика
1.	„Зворник“	846.541,00	1.107.158,30	-260.617,30
2.	„Шековићи“	1.891.010,40	1.913.256,31	-22.245,91
3.	„Власеница“	3.958.683,65	3.385.522,97	573.160,68
Укупно за ШГ“Бирач“		6.696.235,05	6.405937,58	290.297,47

9.2. Биланс стања

Табела 9.2.1.

Билансне позиције	31.12.2019	31.12.2020
1. Стална имовина	1.675.706	1.944.464
Нематеријална имовина	642.700	857.780
Некретнине, постројења опрема и инвестиционе некретнине	805.109	851.748
Дугорочни финансијски пласмани	227.897	234.937
2. Текућа имовина	1.021.592	978.682
Залихе и дати аванси	308.775	341.599
Краткорочна потраживања	654.728	514.052
Готовина и готовински еквиваленти	6.000	8.727
Порез на додатну вриједност	4.834	631
Активна временска разграничења	47.255	113.673
ПОСЛОВНА АКТИВА	2.697.298	2.923.146
Ванбилансна актива	244.309.668	247.204.204
УКУПНА АКТИВА	247.006.966	250.127.350
Капитал	5.673.504	5.205.297
Основни капитал	1.046.190	1.046.190
Резерве	5.613	5.613
Ревалоризационе резерве	53.293	53.293
Нераспоређени добитак	529.866	468.206
Губитак до висине капитала	7.308.466	6.778.600
Дугорочна резервисања	51.388	194.089
Дугорочне обавезе	890.307	723.748
Дугорочни кредити	890.307	723.748
Краткорочне обавезе	7.416.429	7.039.225
Краткорочне финансијске обавезе	962.694	1.056.117
Обавезе из пословања	954.124	487.897

Обавезе за зараде и накнаде зарада	439.731	408.752
Друге обавезе	25.195	28.691
Порез на додату вриједност		40.325
Обавезе за порез на добитак	370	
Обавезе за оста. порезе, доприносе и др. даџб.	176.336	127.584
Пасивна временска разграничења	4.858.350	4.889.859
ПОСЛОВНА ПАСИВА	2.697.298	2.923.146
Ванбилансна пасива	247.309.668	247.204.204
УКУПНА ПАСИВА	247.006.966	250.127.350

- Нематеријална улагања

Нематеријална улагања	Шумско привредна основа	Шумско привредна основа у припреми	укупно
НАБАВНА ВРИЈЕДНОСТ			
Стање на дан 01.01.2019.	863.192		863.192
Расходовање			
Стање на дан 31.12.2019. / 01.01.2020.	863.192		863.192
Расходовање	863.192		863.192
Набавка	545.192		545.192
Стање на дан 31.12.2020.	545.931		545.931
ИСПРАВКА ВРИЈЕДНОСТИ			
Стање на дан 01.01.2019.	827.595		827.595
Амортизација	46.808		46.808
Стање на дан 31.12.2019. / 01.01.2020.	863.192		863.192
Амортизација			
Стање на дан 31.12.2020.	863.192		863.192
Садашња вриједност на дан 31.12.2019.	0		0
Садашња вриједност на дан 31.12.2020.	545.931		545.931

Нематеријална улагања се односе на шумскопривредну основу и нормативе средстава рада у износу од 841.416 КМ КМ и исправку у износу 11.632 КМ. Комплетна шумскопривредна основа за шуме у државној својини се ради на рок од 10 година и годишње амортизује у износу од 10%

- **Некретнине, постројења и опрема**

Опис	Земљиште	Грађевински објекти	Опрема	Аванси из средстава у припреми	Улагања у туђа средства	Укупно
НАБАВНА ВРИЈЕДНОСТ						
Стање на дан 01.01.2019.	6.569	624.178	484.507	20.515	2.008.043	3.143.812
Набавка				9.909		9.909
Расходи / смањења			63.282			63.282
Стање на дан 31.12.2019.	6.569	624.178	421.225	30.424	2.008.043	3.090.439
Набавка		9.909	60.647	54.906		125.462
Расходи / смањења			73.136	9.909		83.045
Стање на дан 31.12.2020.	6.569	634.087	408.736	75.421	2.008.043	3.132.856
ИСПРАВКА ВРИЈЕДНОСТИ						
Стање на дан 01.01.2019.	-	165.580	342.967	3.317	1.770.566	2.282.430
Амортизација	-	8.863	36.835	1.025	19.106	65.829
Расходовање	-		62.929			62.929
Стање на дан 31.12.2019.	-	174.443	316.873	4.342	1.789.672	2.285.330
Амортизација	-	8.618	45.677	1.026	13.594	68.915
Расходовање			73.136			
Стање на дан 31.12.2020.	-	183.061	289.414	5.368	1.803.266	2.354.245
Садашња вриједност на дан 31.12.2019.	6.569	449.735	104.352	26.082	218.371	805.109
Садашња вриједност на дан 31.12.2020.	6.569	451.026	304.384	70.053	204.777	1.036.809

Дугорочни финансијски пласмани се односе на средства којима су вршена плаћања према дирекцији Газдинства за пословни простор који је Дирекција купила 150.617КМ, плаћања према ИРПЦ-у 9.604КМ, плаћање према ЦГК Требиње 2.745КМ, плаћање према ЦСРП Добој 20.626КМ и плаћања за шумарску кућу на Јахорини 44.305КМ.

- **Залихе и дати аванси**

Залихе и дати аванси	31.12.2019.	31.12.2020.
Резервни дијелови у складишту	2.758	3.058
Алат, инвентар и ХТЗ опрема у складишту	4.411	2.776
Остали материјал у складишту	8.173	6.881
Недовршена производња	192.404	144.096
Готови производи	101.029	184.788
Укупно залихе и дати аванси	308.775	341.599

Залихе и аванси на дан 31.12.2020. године у износу 341.599 КМ (на 31.12.2019. године 308.775 КМ) у највећем дијелу се односе на залихе недовршене производње и готових производа. Вриједност залиха дрвних сортимената исказана је на основу количине по попису и цијене коштања утврђене на основу јединствене методологије дате од стране Дирекције Предузећа.

- Краткорочна потраживања

Краткорочна потраживања	31.12.2019. г	31.12.2020.г
Купци- повезана правна лица	4.119	0
Купци из Републике Српске	598.130	451.063
Купци из Федерације БиХ	22.895	13.253
Сумњива и спорна потраживања	287.486	284.444
Исправка вриједности потраживања од купца	-	-
Потраживања за камату и дивиденду од др. субјеката	1.670	3.649
Потраживања од запослених	6.460	8.746
Потраживања од државних органа и организација	10.961	19.299
Потраживања за више плаћен порез на добитак	10.493	18.042
Укупно краткорочна потраживања	712.817	798.496

- Готовина и готовински еквиваленти

Готовина и готовински еквиваленти	31.12.2019. г.	31.12.2020.г.
Пословни рачун- домаћа валута	44	1.333
Остала новчана средства	5.956	7.394
Укупно готовина и готовински еквиваленти	6.000	8.727

Новчана средства се односе на средства на прелазном централном рачуну и средства на редовном рачуну. Газдинство сва средства на крају дана преноси на прелазни централни рачун код Дирекције Јавног предузећа.

- Капитал

Капитал	31.12.2019. г.	31.12.2020.г.
Акцијски капитал	1.046.190	1.046.190
Законске резерве	4.678	4.678
Статутарне резерве	935	935
Остале ревалоризационе резерве	53.293	53.293
Губитак ранијих година	7.308.466	6.778.600
Добитак текуће године.	529.866	468.206
Укупно капитал:	5.673.503	5.205.297

Основни капитал Газдинства на дан 31.12.2020. године у износу од 1.046.190КМ (на дан 31.12.2019. године 1.046.190КМ) потиче из ранијих периода када је Газдинство било самостално правно лице.

- Дугорочна резервисања

Дугорочна резервисања	31.12.2019. г.	31.12.2020.г.
Резервисања за трошкове обнављања прир. богаства	5.956	144.835
Резервисања за накнаде и бенефиције запослених	45.432	49.254
Укупно дугорочна резервисања:	51.388	194.089

- **Дугорочни кредити**

Дугорочни кредити	31.12.2019. г.	31.12.2020.г.
НЛБ Банка ; Израда инф система и сортиментни таб	1.853.001	723.748
Текућа доспијећа дугорочних кредита	962.694	1.056.117
Укупно дугорочна резервисања:	2.815.695	1.779.865

- **Обавезе из пословања**

Обавезе из пословања	31.12.2019. г.	31.12.2020.г.
Примљени аванси, депозити и кауције	190.748	248.581
Добављачи повезана правна лица	76.878	75.409
Добављачи из Републике Српске	686.498	163.907
Укупно бавезе из пословања:	954.124	487.897

- **Обавезе за зараде и накнаде зарада**

Обавезе за зараде и накнаде зарада	31.12.2019. г.	31.12.2020.г.
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада, осим накнада зарада које се рефундирају	235.045	149.861
Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада, осим зарада које се рефундирају	193.431	259.970
Обавезе за порезна зараде и накнаде зарада, осим зарада које се рефудирају	11.255	4.820
Обавезе за остала нето лична примања	-	
Укупно обавезе за зараде и накнаде зарада:	439.731	414.651

Обавезе за нето зараде и накнаде зарада, осим накнада зарада које се рефундирају на дан 31.12.2020. године у износу 149.861 КМ односе се на обрачуната, а неисплаћена примања за мјесец децембар.

Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада, осим зарада које се рефундирају на дан 31.12.2020. године у износу од 259.970 КМ односе се на обавезе за доприносе на зараде за октобар, новембар и децембар 2020. године.

Обавезе за порезна зараде и накнаде зарада, осим зарада које се рефудирају дан 31.12.2020. године у износу од 4.820 КМ односе се на обавезе за доприносе за порез на зараде за децембар 2020. године.

- **Обавезе за остале порезе, доприносе и друге даџбине**

Обавезе за остале порезе, доприносе и друге даџбине	31.12.2019. г.	31.12.2020.г.
Обавезе за порез, царине и друге даџбине из набавке или на терет трошкова	154.754	126.147
Обавезе за доприносе који терете трошкове	103	1.436
Обавезе за порезе и доприносе обрачунате на исплате физичким лицима ван радног односа	950	
Укупно обавезе за остале порезе, доприносе и друге даџбине:	155.807	127.583

Обавезе за порез, царине и друге даџбине на дан 31.12.2020. године у износу од 127.583 КМ највећим дијелом се односе на обавезе за општине у износу од 126.147 КМ. Газдинство је на основу члана 89 став 6 Закона о шумама обрачунало накнаде за општине и исте измирује углавном благовремено у законском року, до 5-тог у мјесецу за предходни квартал. Накнада се плаћа у износу од 10% остварене реализације, односно продајом шумских дрвних сотримената по цијенама франко камионски пут.

- Пасивна временска разграничења

Пасивна временска разграничења	31.12.2019. г.	31.12.2020.г.
Обрачунати приходи будућег периода	40.389	97.156
Остала пасивна временска разграничења	4.782.047	4.757.057
Разграничени приходи примљене донације	35.914	33.552
Укупно пасивна временска разграничења:	4.858.350	4.887.765

- Ванбилансна евиденција

Ванбилансна евиденција	31.12.2019. г.	31.12.2020.г.
Улагања у туђа основна средства	993.313	1.110.655
Земљиште добијено на трајно коришћење	11.803	11.803
Шумско земљиште	30.369.402	30.369.402
Шуме	216.425.537	213.173.583
Шумскоузгојни радови	1.523.352	1.609.763
Остала ванбилансна актива/пасива	5.893	5.893
Остала ванбилансна актива/пасива проста	817.937	923.105
Укупно ванбилансна евиденција:	244.309.668	247.204.204

ЗАКЉУЧЦИ

1. У 2020. години интензивно јерађено на реализацији Владиног Акционог плана на сузбијању незаконитих активности у Сектору шумарства и дрвне индустрије, у свим сегментима остваривања планских задатака уз јачање људских и материјалних ресурса, као претпоставке задовољавајућих резултата таквих активности. Контролни органи газдинства су самостално и заједно са Републичком управом за инспекцијске послове, Шумарском инспекцијом, Полицијом имали низ активности у реализацији Акционог плана у циљу највећег степена заштите шума од незаконитих активности у њима и нелегалног промета шдс.

2. Извјештај о извршењу производно-финансијског плана за 2020. годину обухвата све сегменте рада и активности нашег Предузећа. Генерално узевши, можемо бити задовољни постигнутим резултатима пословања. Ова констатација се посебно односи на сегменте искоришћавања шума и производњу шумских дрвних сортимената који уједно чини и економску базу за све остале активности у области шумарства. Плански задаци у овом сектору рада су испуњени на задовољавајућем нивоу и остварен је солидан финансијски резултат.

3. Производња ШДС-а као најважнији, најскупљи и најзахтјевнији дио наше дјелатности са економског и организационог становишта, у све три фазе је извршена на задовољавајућем нивоу (прва фаза 83 %, друга фаза 83 % и трећа фаза 82 %), имајући у виду све тешкоће детерминисане бројним факторима везаним за услове и врсту производње ове специфичне гране дјелатности. Са мањим обимом производње и реализације (посматрано у натуралним јединицама m^3) остварен је већи укупан приход за 14 % у односу на претходну годину из разлога боље квалитативне структуре продатих ШДС-а, а самим тим и већим просјечним цијенама продатих ШДС-а. Максимализација профита подразумијева уз максимално повећање свих врста прихода и смањење укупних расхода и свих врста трошкова по мјестима и носиоцима, те њихово свођење на најмањи могући ниво. Минимизација трошкова, као један од чинилаца повећања профита није једнако примјењив у свим организационим дијеловима газдинства, због доста неуједначених услова привређивања. Ограничене су могућности рационализације и минимизирања трошкова, када се ради о издвајањима по основу Закона. Тако у категорији нематеријалних трошкова највећу појединачну ставку чине издвајања у складу са чланом 44. Закона о шумама, односно 10 % финансијских средстава од вриједности продатих шдс, утврђене по цијенама у шуми на пању у Цјеновнику Јавног предузећа, за развој општина са којих потичу продати сортименти. Та средства чине 9 % укупних пословних расхода, односно 622.404,00 КМ, што је износ већи од остварене бруто добити. Нови Закон о шумама је по овом основу повећао обавезу Предузећа утврђујући основицу за обрачун реализације од ШДС по цијенама оствареним f_{co} утоварено на камион, што ће неоспорно довести, уз све остале проблеме који прате ову грану привређивања, до даљег заоштравања услова пословања са становишта резултата и ликвидности Предузећа.

4. Обезбјеђен је раст имовине Предузећа кроз инвестициона улагања (реконструкција шумских камионских путева, израда ШПО, информациони систем, и остала основна средства), и то из више извора: амортизације основних средстава, дугорочних резервисања за репродукцију шума, средстава за проширену репродукцију шума и остварене добити.

5. Исто тако, значајна су улагања у шуме и шумски фонд који се не води у билансној позицији Предузећа, у облику шумско-узгојних радова на подизању, одржавању и њези постојећих шумских култура, те пошумљавању голети и потребним радовима у високим деградираним и изданачким шумама и другим радовима. Повећање шумског фонда који по Закону не чини имовину Предузећа само по основу улагања у шумскоузгојне радове износи 86.270,00 КМ, што је мање од оствареног за 2019 годину за 18 %.

6. Газдинство је због лошег финансијског стања насталог у предходним годинама по налогу Управе Предузећа сачинило властите програме производно-финансијске консолидације уз пуни надзор и помоћ стручних кадрова из Дирекције Предузећа.

ВД. Д И Р Е К Т О Р

Тања Николић,